

**Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi
w 2017 roku**

Obejmujące:

- ✓ **Sprawozdanie z wykonania rocznego ramowego planu pracy Izby,
w tym planu kontroli,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej,
w tym działalności WIAS,**
- ✓ **Sprawozdanie z działalności kontrolnej.**

Sprawozdanie z wykonania ramowego planu pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi

Informacje ogólne

Zgodnie z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity Dz.U. z 2016r. poz.561), regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru i kontroli gospodarki finansowej: jednostek samorządu terytorialnego, związków metropolitalnych, związków międzygminnych, stowarzyszeń gmin oraz stowarzyszeń gmin i powiatów, związków powiatów, związków powiatowo-gminnych, stowarzyszeń powiatów, samorządowych jednostek organizacyjnych, w tym samorządowych osób prawnych, innych podmiotów, w zakresie wykorzystywania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jst.

Na podstawie art. 7 ustawy o rio izby przeprowadzają co najmniej raz na cztery lata kompleksową kontrolę gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego.

Właściwość rzeczowa regionalnych izb obrachunkowych w zakresie działalności nadzorczej wyznaczona została przepisem art. 11 ustawy, zgodnie z którym obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego w sprawach: procedury uchwalania budżetu i jego zmian, budżetu i jego zmian, zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jst oraz udzielania pożyczek, zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst, podatków i opłat lokalnych, absolutorium, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Izby wydają opinie w sprawach wskazanych, m.in. w art. 13 ustawy o rio; zaś na podstawie art. 1 ust. 4 ww. ustawy, w zakresie objętym nadzorem i kontrolą - prowadzą działalność informacyjną i szkoleniową. Do zadań izb należy także, zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych.

W 2017 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi obejmowała swoim zakresem działania 199 jednostek samorządu terytorialnego (174 gminy, 3 miasta na prawach powiatu, 21 powiatów, 1 województwo samorządowego) oraz 7 związków międzygminnych i 1 związek powiatowy

W 2017 roku Kolegium Izby zbadało 12 062 uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego, składy orzekające wydały łącznie 1 870 opinii.

W 2017 r. nie wystąpiły przesłanki określone art. 240 ust. 3 ustawy o finansach publicznych skutkujące koniecznością ustalenia przez Izbę budżetów nadzorowanym jednostkom (wszystkie nadzorowane jednostki uchwały swoje budżety w terminie do 31 stycznia 2017 r.). Nie wystąpiły także przesłanki uzasadniające wezwanie jednostki do opracowania programu postępowania naprawczego w trybie art. 240a ustawy o finansach publicznych. Ponadto Izba nie ustalała budżetu jednostkom w trybie art. 240b w/w ustawy.

Nie odnotowano również przesłanek do opracowania w trybie art. 10a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych raportu o stanie gospodarki finansowej jednostki samorządu terytorialnego.

Izba podjęła 64 kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych, w tym 41 kontroli kompleksowych jst, 21 kontroli doraźnych jst oraz 2 kontrole sprawdzające.

W trakcie szkoleń zorganizowanych przez Izbę przeszkolono 442 przedstawicieli nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego, w tym skarbników, wójtów, radnych oraz pracowników jednostek samorządu terytorialnego. W szkoleniach brali udział także pracownicy Izby.

W 2017 roku Izba realizowała wyznaczone ustawowo zadania w oparciu o Ramowy Plan Pracy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi przyjęty uchwałą Kolegium RIO w Łodzi z dnia 16 grudnia 2016 roku.

Przygotowanie i wykonanie kontroli oraz upublicznienie ich wyników

Ramowy plan pracy RIO w Łodzi na 2017 rok zakładał przeprowadzenie 41 kontroli kompleksowych oraz w miarę potrzeby przeprowadzenie kontroli doraźnych i problemowych.

- Kontrole kompleksowe podjęte zostały w roku 2017 we wszystkich jednostkach objętych planem kontroli.
- W 2017 roku przeprowadzono 21 kontroli doraźnych i 2 kontrole sprawdzające. Kontrole te przeprowadzone zostały w gminach wiejskich: Czerniewice, Dalików, Dobryszycy, Łowicz; w gminach miejsko-wiejskich: Sulejów, Wieluń, Wolbórz; w gminach miejskich: Łowicz, Zduńska Wola; w powiecie rawskim oraz w Gminnym Zakładzie Komunalnym w Dąbrówce Wielkiej, Kutnowskim Szpitalu Samorządowym w Kutnie, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Rawie Mazowieckiej, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku, SP ZOZ w Wieluniu, Szpitalu Wojewódzkim w Sieradzu, Wojewódzkim Szpital Samorządowym w Zgierzu, Zarządzie Lokali Miejskich w Łodzi, Zespole Placówek Specjalnych w Rawie Mazowieckiej, Zespole Szkół Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Mazowieckiej, Zespole Szkół Ogólnokształcących w Rawie Mazowieckiej, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Białej Rawskiej, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych w Rawie Mazowieckiej.

Kontrole doraźne przeprowadzone zostały, w szczególności, w związku z otrzymanymi sygnalizacjami, a także wnioskami skierowanymi przez posła na Sejm RP oraz organy ścigania (Prokuratura, Policja, CBA).

- Do kontrolowanych jednostek, w oparciu o przepis art. 9 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych kierowane były wystąpienia pokontrolne. Do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwemu organowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżenia do kolegium izby.

W 2017 roku Kolegium RIO w Łodzi w oparciu o przepis art. 18 ust. 1 pkt 5a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych rozpatrzyło zastrzeżenia 5 jednostek samorządu terytorialnego do wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych. W trzech przypadkach Kolegium oddaliło w całości zastrzeżenia, w jednym przypadku Kolegium częściowo uwzględniło/częściowo oddaliło zastrzeżenia, w jednym przypadku uwzględniło zastrzeżenia.

Nazwa jst	Dotyczy	Rozstrzygnięcie
Gm. Andrespol	kompleksowej kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych*	oddalenie zastrzeżenia
M. Pabianice	kompleksowej kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych*	oddalenie zastrzeżenia
M. Zduńska Wola	kontroli doraźnej	oddalenie zastrzeżeń
M. Łódź	kontrola doraźna Zarządu Lokali Miejskich w Łodzi	jedno zgłoszone zastrzeżenia Kolegium Izby uwzględniło, dwa pozostałe – oddaliło
Gm. Łęki Szlacheckie	kompleksowej kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych	uwzględniono zastrzeżenie

*) ujętej w planie kontroli na rok 2016

- W ramach upublicznienia wyników kontroli informacje dotyczące kontroli, w tym protokoły kontroli oraz zalecenia pokontrolne, zamieszczane były na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Izby. W związku z prowadzoną działalnością kontrolną udzielono 16 informacji na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej. Dotyczyły one m.in.: udostępnienia dokumentacji pokontrolnych, informacji dotyczących wyników kontroli.
- W ramach kontroli o charakterze kompleksowym inspektorzy kontroli badali osiągnięcie w jst wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

Zgodnie z art. 30a ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela organ prowadzący szkołę będący jednostką samorządu terytorialnego przedkłada regionalnej izbie obrachunkowej sprawozdanie z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach i placówkach prowadzonych przez tę jednostkę.

Regionalna izba obrachunkowa, zgodnie z art. 30b ustawy, w trybie określonym w przepisach ustawy o rio dotyczących kontroli gospodarki finansowej jst, kontroluje osiągnięcie w poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli.

Sprawozdania z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych przez podległe jednostki samorządu terytorialnego sporządzone za 2016 r. przyjmowane były przez pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń.

W 2017 roku pracownicy Wydziału: przyjęli w/w sprawozdania za 2016 r. ze 199 jednostek samorządu terytorialnego (sprawozdania te były składane w formie elektronicznej oraz w formie dokumentu), sprawdzili poprawność rachunkową tych sprawozdań oraz zgodność wersji elektronicznej z dokumentem, w przypadku stwierdzenia błędów rachunkowych lub niezgodności wersji elektronicznej z dokumentem - kontaktowali się z jednostkami samorządu terytorialnego w celu uzyskania wyjaśnień lub poprawionej wersji sprawozdań, udzielali telefonicznie jednostkom samorządu terytorialnego porad oraz wyjaśnień w zakresie sporządzenia w/w sprawozdania.

Zbadano łącznie 220 formularze sprawozdań, z czego 9,5 % było korektami sprawozdań.

Przyczynami, które skutkowały dużą ilością wyjaśnień oraz korekt sprawozdań były: niekompletne dane w sprawozdaniach, wersje elektroniczne przesyłane w złym formacie (głównie PDF), brak podpisów na wersji papierowej, brak daty sporządzenia sprawozdania, bądź błędnie podana data, brak danych osób sporządzających lub zatwierdzających sprawozdanie na wersji elektronicznej.

Dane ze sprawozdań, jako materiały będące w dyspozycji Izby, mogą być wykorzystywane w trakcie działalności kontrolnej Izby prowadzonej przez Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej.

- W trakcie prowadzonych czynności kontrolnych inspektorzy kontroli udzielali instruktażu w zakresie prawidłowej interpretacji przepisów prawnych i ich stosowania w praktyce.
- W oparciu o przepis art. 10 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Izba przekazała do Ministerstwa Finansów informację o jednostkach samorządu terytorialnego, w których inspektorzy kontroli stwierdzili nieprawidłowości dotyczące danych wykazywanych w sprawozdaniach budżetowych mogące mieć ewentualny skutek dla wielkości naliczenia subwencji.

W przedmiotowej kwestii odpowiednie wnioski pokontrolne (w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku) sformułowano w stosunku do 33 jednostek:

Gmina Andrespol, Gmina Bełchatów, Gmina Białaczów, Gmina Budziszewice, Gmina Czarnożyły, Gmina Dąbrowice, Gmina Drużbice, Gmina Galewice, Gmina Gorzkowice, Gmina Klonowa, Gmina Kodrąb, Gmina Konopnica, Gmina Łęki Szlacheckie, Gmina Maków, Gmina Mniszków, Gmina Nowosolna, Gmina Ostrówek, Gmina Pęczniew, Gmina Piątek, Gmina Rzeczyca, Gmina Sadkowice, Gmina Siemkowice, Gmina Sieradz, Gmina Strzelce Wielkie, Gmina Wola Krzysztoporska, Miasto Głowno, Miasto i Gmina Błaszki, Miasto i Gmina Działoszyn, Miasto i Gmina Koluszki, Miasto i Gmina Krośniewice, Miasto i Gmina Pajęczno, Miasto i Gmina Poddębice, Miasto i Gmina Uniejów.

- W Izbie (w Wydziale Kontroli Gospodarki Finansowej) gromadzone są materiały dotyczące nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego w zakresie prowadzonej przez Wydział działalności kontrolnej – służące m.in. przygotowaniu kontroli.
- W ramach czynności przygotowujących do realizowania zadań kontrolnych Izby pracownicy podnoszą kwalifikacje, w tym poprzez samokształcenie oraz udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych. W 2017 roku zorganizowano osiem szkoleń wewnętrznych dla pracowników WKGF, w których uczestniczyło łącznie 237 osób.

Sprawowanie nadzoru nad jst oraz działalność opiniodawcza

Działalność nadzorcza

Zgodnie z art. 171 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej regionalne izby obrachunkowe sprawują nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Jedynym wskazanym przez ustawodawcę kryterium, przy uwzględnieniu którego sprawowany jest nadzór – jest kryterium legalności. Zasada ta powtórzona została w przepisach ustaw ustrojowych, gdzie wskazano, że nadzór nad działalnością gminną sprawowany jest na podstawie kryterium zgodności z prawem (por. art. 85 ustawy o samorządzie gminnym, art. 77 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 79 ustawy o samorządzie województwa).

Zakres działalności nadzorczej regionalnych izb obrachunkowych wyznaczony został przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy właściwość rzeczowa izb obejmuje uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego (oraz organy związków jednostek samorządu terytorialnego) w sprawach:

- 1) procedury uchwalania budżetu i jego zmian,
- 2) budżetu i jego zmian,
- 3) zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek,
- 4) zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego,

- 5) podatków i opłat lokalnych, do których mają zastosowanie przepisy ustawy - Ordynacja podatkowa,
- 6) absolutorium,
- 7) wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian.

Uchwały i zarządzenia organów jst sprzeczne z prawem są nieważne (por. art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym, art. 79 ust. 1 ustawy o samorządzie powiatowym, art. 82 ust. 1 ustawy o samorządzie województwa). W przypadku natomiast nieistotnego naruszenia prawa w uchwale lub zarządzeniu izba nie stwierdza nieważności uchwały lub zarządzenia, lecz ogranicza się do wskazania, że wydano je z naruszeniem prawa (art. 11 ust. 3 ustawy o rio).

Szczególny tryb postępowania ustawodawca przewidział dla przypadków dotyczących stwierdzenia nieważności całości lub części uchwały budżetowej. Zgodnie z art. 12 ust. 1-3 ustawy izba prowadząc postępowanie nadzorcze w sprawie uznania uchwały budżetowej organu stanowiącego jst za nieważną w całości lub w części, wskazuje nieprawidłowości oraz sposób i termin ich usunięcia. Dopiero w przypadku, gdy właściwy organ w wyznaczonym terminie nie usunie wskazanych nieprawidłowości, kolegium izby orzeka o nieważności uchwał w całości lub części. W przypadku stwierdzenia nieważności uchwały budżetowej w całości lub w części budżet lub jego część dotknięte nieważnością ustala kolegium izby.

Do ustalenia budżetu jednostki samorządu terytorialnego izba obowiązana jest także w przypadku niepodjęcia uchwały budżetowej przez organ stanowiący jst do dnia 31 stycznia roku budżetowego oraz w przypadku niezachowania przez tę jednostkę zasad określonych w art. 242-244 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (por. art. 11 ust. 2 i 2a ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych). W tych przypadkach izba ustala budżet jst w zakresie zadań własnych oraz zadań zleconych.

Z uwagi na fakt, że budżet jednostki samorządu terytorialnego jest rocznym planem dochodów i wydatków oraz przychodów i rozchodów tej jednostki (art. 211 ustawy o finansach publicznych), a jego moc wiążąca kończy się z upływem roku kalendarzowego, w sytuacji, gdy kolegium rozpatrując uchwałę lub zarządzenie dotyczące minionego roku budżetowego stwierdzi nieprawidłowości - nie nakazuje ich usunięcia, lecz ogranicza się do wskazania, że uchwała/zarządzenie zostały podjęte z naruszeniem prawa.

Kolegium Izby obraduje na posiedzeniach, które zwoływane są w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na kwartał. W posiedzeniu ma prawo uczestniczyć przedstawiciel podmiotu określonego w art. 1 ust. 2 ustawy o rio, którego sprawa jest rozpatrywana. W 2017 roku Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi obradowało na 36 posiedzeniach.

W ramach sprawowanej przez Izbę działalności nadzorczej w 2017 roku Kolegium Izby zbadało **12 062 uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych. Z ogólnej liczby zbadanych uchwał i zarządzeń najwięcej dotyczyło:

- budżetu i jego zmian – 8 022,
- wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 041,
- podatków i opłat lokalnych – 650,
- zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek – 440.

Lp.	Uchwały i zarządzenia jst dotyczące:	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń w 2017 r.
1	budżetu	207
2	zmian budżetu	7 815
3	zaciągania zobowiązań wpływających na wysokość długu publicznego jednostki samorządu terytorialnego oraz udzielania pożyczek	440
4	podatków i opłat lokalnych	650
5	zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego	304
6	absolutorium*)	202
7	wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian	2 041
8	pozostałe uchwały i zarządzenia	403
Ogółem		12 062

*) W 2017 roku Kolegium RIO w Łodzi zbadało 202 uchwały w sprawie udzielenia absolutorium, z tego:

- 200 uchwał Kolegium uznało za podjęte bez naruszenia prawa;
- dwie unieważniono w całości:
 - M. Belchatów; podstawę prawną unieważnienia uchwały stanowiło naruszenie art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym w związku z art. 271 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 1870 ze zmianami) – polegające na tym, iż Rada Miejska w Belchatowie podjęła uchwałę w sprawie nieudzielania absolutorium dla Prezydenta Miasta Belchatowa za 2016 rok przy braku merytorycznych przesłanek do negatywnej oceny wykonania budżetu (w szczególności wykraczających poza okoliczności związane z wykonywaniem budżetu za 2016 rok);
- trzy jednostki nie podjęły uchwał w sprawie absolutorium za 2016 rok:
 - Miasto Zduńska Wola, Gmina Grabów i Gmina Rokiciny – uchwał nie podjęto z powodu niezyskania w głosowaniu wymaganej bezwzględnej większości głosów.
- Jedną uchwałę dotyczącą Powiatu Zduńskowolskiego - Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi postanowiło zaskarżyć do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z powodu naruszenia prawa, tj. art. 16 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym w związku z art. 271 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 r., poz. 1870 ze zm.).

LATA/jst	Liczba zbadanych uchwał i zarządzeń (3 + 5)	Wyniki postępowania nadzorczego w 2017 roku																	
		bez naruszenia prawa	3 : 2 w %	z naruszeniem prawa (7+9+11+17)	5 : 2 %	z tego:								z tego:				inne rozstrzygnięcia	17 : 2 %
						z nieistotnym naruszeniem prawa	7 : 2 %	wszczęte postępowanie. umorzono	9 : 2 %	nieważne (kol. 14+16)	11 : 2 %	nieważne w części	13 : 2 %	nieważne w całości	15 : 2 %				
																13	14		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18		
2016	12 736	12 645	99,3	91	0,7	2	0,0	4	0,0	80	0,6	35	0,3	45	0,4	5	0,0		
2017	12 062	11 973	99,3	89	0,7	0	0,0	13	0,1	65	0,5	22	0,2	43	0,4	11	0,1		
<i>z tego:</i>																			
gminy	10 173	10 099	99,3	74	0,7	0	0,0	12	0,1	54	0,5	16	0,2	38	0,4	8	0,1		
powiaty	1 381	1 377	99,7	4	0,3	0	0,0	0	0,0	3	0,2	3	0,2	0	0,0	1	0,1		
miasta na prawach powiatu	325	317	97,5	8	2,5	0	0,0	0	0,0	6	1,8	2	0,6	4	1,2	2	0,6		
samorząd województwa	129	129	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
związki międzygminne	50	50	100,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0	0	0,0		
związki powiatów	4	1	25,0	3	75,0	0	0,0	1	25,0	2	50,0	1	25,0	1	25,0	0	0,0		

W wyniku badania nadzorczego Kolegium RIO w Łodzi w 87 uchwałach/zarządzeniach jst stwierdziło naruszenie prawa:

- w 65 przypadkach Kolegium wydało rozstrzygnięcie nadzorcze, stwierdzając nieważność uchwały/zarządzenia w całości lub w części;
unieważnienie w całości lub w części dotyczyło: 2 uchwał w sprawie uchwalenia budżetu, 12 uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian, 1 uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu, 1 uchwały w sprawie emitowania obligacji, 5 uchwał w sprawie zaciągania pożyczek i kredytów długoterminowych, 36 uchwał w sprawie dotacji z budżetu jst, 5 uchwał w sprawie podatków i opłat (w tym 3 dotyczyły opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi), 2 uchwał w sprawie udzielenia absolutorium, 1 uchwały w innej sprawie (w sprawie wydatków budżetu, które w 2016 roku nie wygasają z upływem roku budżetowego - ustalono kwotę wydatków wyższą od określonej w budżecie - zatem naruszony został przepis art. art 263 ust.2 ustawy o finansach publicznych);
- w 3 uchwałach budżetowych i 10 w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa wskazując sposób i termin usunięcia nieprawidłowości; z uwagi na zastosowanie się przez jst do wskazanych zaleceń – Kolegium umorzyło wszczęte postępowanie;
- w 9 uchwałach w sprawie zmian budżetu Kolegium stwierdziło naruszenie prawa – zważywszy jednak, że dotyczyły one budżetu roku 2016 ograniczyło się wyłącznie do wskazania, że uchwały te zostały podjęte z naruszeniem prawa;

Ponadto w dwóch przypadkach (dotyczących uchwał Rady Gminy Grabów) Kolegium Izby stwierdziło, że przedłożone Izbie uchwały nie odzwierciedlały woli organu stanowiącego. Wobec ponownego przedłożenia przez Gminę Grabów uchwał w brzmieniu podjętym przez organ stanowiący Kolegium Izby umorzyło postępowanie jako bezprzedmiotowe.

Największa liczba wydanych przez Kolegium RIO w Łodzi rozstrzygnięć nadzorczych dotyczyła uchwał w sprawie ustalenia zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jednostki samorządu terytorialnego, w szczególności dotacji w zakresie ochrony środowiska (22), dotacji dla niepublicznych jednostek systemu oświaty (19).

Dwie jednostki samorządu terytorialnego skorzystały w roku 2017 z prawa złożenia skargi na rozstrzygnięcie nadzorcze Izby do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego:

- Gmina Grabów złożyła skargę na uchwałę Kolegium RIO w Łodzi w sprawie stwierdzenia nieważności Zarządzenia Wójta Gminy w sprawie zmian w budżecie gminy. WSA w Łodzi oddalił skargę Gminy dzieląc stanowisko organu nadzoru;
- Miasto Rawa Mazowiecka złożyło skargę na uchwałę Kolegium RIO w Łodzi stwierdzającą nieważność uchwały w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na dofinansowanie wymiany źródeł ciepła na obszarze Miasta Rawa Mazowiecka na lata 2017-2018. WSA w Łodzi oddalił skargę Miasta.

Ponadto w 2017 r. Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi korzystając z prawa złożenia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego zaskarżyła:

- 10 uchwał Rady Gminy Daszyna oraz 3 zarządzenia Wójta Gminy Daszyna w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. WSA w Łodzi podzielił stanowisko Izby i wskazał, że zaskarżone akty zostały wydane z naruszeniem prawa;
- uchwałę Rady Gminy Sieradz w sprawie zmian w budżecie Gminy Sieradz na 2016 rok. WSA w Łodzi podzielił stanowisko Izby i wskazał, że zaskarżone akty zostały wydane z naruszeniem prawa.
- uchwały Rady Powiatu Zduńskowolskiego w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu Zduńskowolskiego za rok 2015 oraz uchwały w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Powiatu Zduńskowolskiego za rok 2016. WSA oddalił skargę Izby.

W 2017 roku w przypadku 27 uchwał/zarządzeń jst Kolegium Izby umorzyło wszczęte postępowanie nadzorcze: 2 uchwały dotyczyły podatków i opłat lokalnych, 2 dotyczyły uchwał w sprawie uchwalenia budżetu, 5 dotyczyło zmian budżetu, 3 - wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian, 1 - zaciągania długoterminowych kredytów i pożyczek, 12 - zasad i zakresu przyznawania dotacji z budżetu jst (głównie dotacje dla niepublicznych jednostek systemu oświaty oraz dotacji w zakresie ochrony środowiska), 2 dotyczyły uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium.

Kolegium w 2017 r. przyjęło do protokołu bez uwag 11 946 uchwał/zarządzeń. Z uchwał/zarządzeń przyjętych do protokołu bez uwag najczęściej dotyczyło: zmian budżetu i w budżecie – 7 791, wieloletniej prognozy finansowej i jej zmian – 2 025, podatków i opłat lokalnych – 643 (w tym 96 opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi), zaciągnięcia pożyczek i kredytów długoterminowych – 394.

Uwzględniając uchwały/zarządzenia w odniesieniu do których Kolegium Izby umorzyło wszczęte postępowanie oraz uchwały przyjęte do protokołu bez uwag – Kolegium Regionalnej izby Obrachunkowej w Łodzi w 2017 roku nie dopatrzyło się naruszenia prawa w 11 973 uchwałach/zarządzeniach jst.

Wstępna kontrola oraz ewidencjonowanie uchwał/zarządzeń organów jst podlegających nadzorowi Izby w zakresie przyjętym w Izbie

Pracownicy Wydziału Analiz, Informacji i Szkoleń dokonywali wstępnej kontroli uchwał i zarządzeń podlegających nadzorowi Izby w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych, a następnie ewidencjonowali je w funkcjonującym w Izbie systemie zarządzania budżetami jst Besti@ (głównie w zakresie bazy danych uchwał budżetowych i uchwał/zarządzeń zmieniających budżety jednostek samorządu terytorialnego).

W 2017 r. pracownicy Wydziału dokonali wstępnej kontroli: 8 022 uchwał budżetowych i ich zmian oraz 2 041 wieloletnich prognoz finansowych i ich zmian.

W miarę potrzeb, w uzgodnieniu z członkami Kolegium, wykonywano dodatkowe analizy i uzyskiwano na bieżąco wyjaśnienia jednostek samorządu terytorialnego w zakresie pojawiających się wątpliwości. Pracownicy Wydziału zajmowali się również gromadzeniem i kompletowaniem dokumentacji związanej z działalnością nadzorczą Izby.

Działalność opiniodawcza

Zgodnie z art. 13 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izb należy także:

- 1) wydawanie, na wniosek organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego, opinii o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych;
- 2) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jst;
- 3) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze;
- 4) wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami;
- 5) wydawanie opinii o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jst w sprawie absolutorium oraz opinii w sprawie uchwały rady gminy o nieudzielaniu wójtowi absolutorium;
- 6) wydawanie opinii o przedkładanych projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych;
- 7) wydawanie opinii o programach postępowań naprawczych jednostek samorządu terytorialnego.

Oprócz tego, zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych izby wydają opinie:

- 1) w sprawie możliwości sfinansowania deficytu - na podstawie przedstawionego przez jednostkę samorządu terytorialnego projektu uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1) oraz uchwały budżetowej (art. 246 ust. 3);
- 2) w sprawie prawidłowości planowanej kwoty długu jednostki samorządu terytorialnego - na podstawie przyjętej przez jednostkę samorządu terytorialnego wieloletniej prognozy finansowej oraz uchwały budżetowej (art. 230 ust. 4).

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w 2017 roku wydały łącznie **1 870 opinii**, w tym 381 opinii zawierało uwagi lub zastrzeżenia. Największa liczba opinii zawierających uwagi lub zastrzeżenia dotyczyła projektów uchwał budżetowych, projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych, informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze oraz sprawozdań z wykonania budżetu.

W 10 przypadkach składy orzekające wydały opinie negatywne:

- w sprawie opinii o możliwości spłaty kredytu Gmina Żytno;
- w sprawie opinii o przedłożonym projekcie budżetu na 2017 rok Gmina Daszyna;
- w sprawie opinii o przedłożonym projekcie budżetu na 2018 rok Gmina Daszyna;

- w sprawie opinii dotyczącej informacji z przebiegu wykonania budżetu Gminy Daszyna w I półroczu 2017 roku;
- w sprawie opinii dotyczącej informacji z przebiegu wykonania budżetu Gminy Sulejów za I półrocze 2017 r.;
- w sprawie opinii o sprawozdaniu Burmistrza Sulejowa z wykonania budżetu za 2016 rok;
- w sprawie opinii dotyczącej wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Bełchatowie o nieudzielenie absolutorium dla Prezydenta Miasta;
- w sprawie wydania opinii o Uchwale Nr XXXVI/324/17 Rady Miejskiej w Bełchatowie z dnia 29 czerwca 2017 r. w sprawie nieudzielenia absolutorium Prezydentowi Miasta Bełchatowa za 2016 rok;
- w sprawie opinii do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Daszyna na lata 2017-2030;
- w sprawie opinii do projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Daszyna na lata 2018-2030.

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii w 2017 r.	w tym: *)			
		pozytywne	z uwagami	z zastrzeżeniami	negatywne
ogółem	1 870	1 479	341	40	10
gminy	1 596	1 263	287	36	10
powiaty	186	147	35	4	0
miasta na prawach powiatów	31	22	9	0	0
samorząd województwa	7	7	0	0	0
związki międzygminne	45	37	8	0	0
związki powiatowe	5	3	2	0	0

*) sporządzono na podstawie rejestru posiedzeń Składów Orzekających

Wyszczególnienie	Liczba wydanych opinii	Charakter wydanych opinii w 2017 r.							
		pozytywne		pozytywne z uwagami		pozytywne z zastrzeżeniami		negatywne	
ogółem	1 870	1 479	79,1%	341	18,2%	40	2,1%	10	0,5%
możliwości spłaty kredytów lub pożyczek,	277	211	76,2%	45	16,2%	20	7,2%	1	0,4%
projektów uchwał budżetowych jst,	216	148	68,5%	63	29,2%	3	1,4%	2	0,9%
informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	207	147	71,0%	57	27,5%	1	0,5%	2	1,0%
sprawozdań z wykonania budżetu jst,	206	155	75,2%	47	22,8%	3	1,5%	1	0,5%
wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	206	201	97,6%	2	1,0%	2	1,0%	1	0,5%
możliwości wykupu papierów wartościowych,	12	8	66,7%	4	33,3%	0	0,0%	0	0,0%
możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej (art. 246 ust. 3 ufp),	156	150	96,2%	6	3,8%	0	0,0%	0	0,0%
uchwał w sprawie nieudzielenia absolutorium,	3	2	66,7%	0	0,0%	0	0,0%	1	33,3%
projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych,	209	146	69,9%	58	27,8%	3	1,4%	2	1,0%
możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej (art. 246 ust. 1 ufp),	183	153	83,6%	28	15,3%	2	1,1%	0	0,0%
prawidłowości planowanej kwoty długu (art. 230 ust. 4 ufp),	195	158	81,0%	31	15,9%	6	3,1%	0	0,0%
programu postępowania naprawczego.	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%

Opinie o możliwości spłaty kredytów i pożyczek

Składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi wydały 277 opinii w sprawie możliwości spłaty pożyczek i kredytów zaciąganych przez jednostki samorządu terytorialnego (248 dla gmin, 21 dla powiatów, 7 dla miast na prawach powiatów, 1 dla związku międzygminnego), z tego:

- 211 opinii pozytywnych,
- 45 opinii pozytywnych z uwagami,
- 20 opinii pozytywnych z zastrzeżeniami,
- 1 opinia negatywna.

Opinia negatywna w sprawie opinii o możliwości spłaty kredytu dotyczyła Gminy Żytno – kwota zaciąganego kredytu przekracza kwotę planowanych przychodów, a spłata dotychczasowych kredytów przez nowy kredyt przekracza kwotę planowanych rozchodów.

Opinie o możliwości wykupu papierów wartościowych

W 2017 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały 12 opinii w sprawie możliwości wykupu papierów wartościowych, w tym 8 pozytywnych i 4 z uwagami; 9 wydanych opinii dotyczyło gmin, 3 dotyczyły powiatów.

Opinie o przedkładanych projektach uchwał budżetowych jednostek samorządu terytorialnego

W 2017 r. składy orzekające zaopiniowały 216 projektów budżetów, z tego 9 projektów na 2017 rok (pozostałe projekty na 2017 rok zaopiniowano w 2016 r.) i 207 projektów budżetów na 2018 rok.

Wydano 148 opinii pozytywnych, 63 opinie z uwagami, 3 z zastrzeżeniami i 2 negatywne.

Negatywne opinie dotyczyły:

- opinii o przedłożonym projekcie budżetu na 2017 rok Gmina Daszyna m.in. z uwagi na poniższe:

- Skład Orzekający wskazał, że wykonanie budżetu w projektowanym kształcie obarczone jest bardzo wysokim ryzykiem w szczególności ze względu na:
 - źródła finansowania przedsięwzięć stanowiąc mając prognozowane w latach 2017-2018 dochody z tytułu sprzedaży składników majątkowych, z czego w roku 2017 w wysokości 2.589.000,00 zł.
 - w projekcie planuje się nieuzasadnione wzrosty dochodów np. z opłaty eksploatacyjnej czy z tytułu dostarczania wody i gazu,
 - finansowanie przedsięwzięć nadwyżkami operacyjnymi, które mają zostać wypracowane głównie na bazie wybudowanej w przyszłości infrastruktury, przy założeniu rentowności działalności związanej ze sprzedażą mediów na poziomie znacznie odbiegającym od uwarunkowań gospodarczych oraz przyjęciu założeń dotyczących wielkości sprzedaży mediów nie mających oparcia w umowach zawartych z ich odbiorcami.

- opinii o przedłożonym projekcie budżetu na 2018 rok Gmina Daszyna

- Skład Orzekający wskazał, w szczególności na:
 - w projekcie budżetu na 2018 rok, w ramach dochodów bieżących mających wpływ na wysokość tzw. nadwyżki operacyjnej, założono dochody incydentalne, w tym: tytułem darowizny a także tytułem zwrotu podatku VAT - wypracowanie planowanej nadwyżki operacyjnej w 2018 roku będzie uzależnione, m.in., od woli potencjalnych darczyńców,
 - założony wzrost dochodów z tytułu opłaty eksploatacyjnej nie został objaśniony w uzasadnieniu do projektu budżetu, natomiast zaprezentowane dane historyczne wskazują na pewien schemat w zakresie projektowania tych dochodów, charakteryzujący się planowaniem na poziomie znacznie odbiegającym od faktycznego ich wykonania,
 - projekt budżetu zakłada znaczny wzrost dochodów z tytułu dostarczania wody oraz gazu, wzrost przedmiotowych dochodów został uzasadniony tytułem przewidywanego podłączenia do sieci wodociągowej oraz do gazociągu nowego przedsiębiorcy, który miał rozpocząć działalność już w 2017 roku, co jednakże nie nastąpiło. Natomiast uzyskanie zwiększonych dochodów z tytułu zaopatrzenia w wodę oraz dostarczania gazu pozostaje

uzależnione od zakończenia budowy oraz uruchomienia ich potencjalnego odbiorcy, a tym samym od czynnika niezależnego od Gminy oraz dalece niepewnego.

- Gmina Daszyna realizuje oraz planuje do realizacji bardzo szeroki zakres przedsięwzięć majątkowych w stosunku do swoich faktycznych możliwości,
- Gmina Daszyna planuje bardzo wysokie dochody z tytułu sprzedaży majątku co w ocenie Składu Orzekającego obarczone jest bardzo dużym ryzykiem.

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) informacjach o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2017 r.

W 2017 r. składy orzekające Izby wydały 207 opinii w sprawie informacji o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego w I półroczu 2017 r. (147 opinii pozytywnych, 57 opinii pozytywnych z uwagami, 1 pozytywną z zastrzeżeniami oraz 2 negatywne):

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną,
- wśród 21 informacji powiatów o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2017 r. 18 otrzymało opinię pozytywną, 3 - z uwagami,
- miasta na prawach powiatu otrzymały 2 opinie pozytywne i 1 opinię z uwagami,
- gminy otrzymały 120 opinii pozytywnych, 51 opinii z uwagami, 1 opinię pozytywną z zastrzeżeniami oraz 2 negatywne,
- składy orzekające wydały 7 opinii dotyczących informacji związków międzygminnych o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2017 r. – 5 pozytywnych i 2 z uwagami,
- nowopowstały Związek Powiatów Województwa Łódzkiego otrzymał pozytywną opinię.

Negatywne opinie dotyczyły:

- informacji z przebiegu wykonania budżetu **Gminy Daszyna** w I półroczu 2017 roku – podstawę decyzji Składu Orzekającego stanowiło stwierdzone olbrzymie ryzyko braku możliwości zrealizowania przez Gminę przyjętych założeń finansowych, w szczególności w zakresie realizacji dochodów ze sprzedaży majątku oraz kształtującej się od dwóch lat tendencji do wykonywania deficytów operacyjnych, co uznano za szczególnie niepokojące w kontekście zamierzeń inwestycyjnych Gminy;
- informacji z przebiegu wykonania budżetu Gminy Sulejów za I półrocze 2017 r. – Podstawę decyzji Składu Orzekającego stanowiło osiągnięcie przez Miejski Zakład Komunalny ujemnego stanu środków obrotowych na koniec I półrocza 2016 roku oraz wystąpienie w Zakładzie na koniec okresu sprawozdawczego – zobowiązań wymagalnych.

Opinie o przedkładanych przez zarządy powiatów i województwa oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu za 2016 r.

Składy orzekające Izby zaopiniowały w 2017 r. 206 sprawozdań z wykonania budżetów za 2016 r. Opinię pozytywną otrzymało 155 sprawozdań, 47 opinii zawierało uwagi, w 3 opiniach zawarto zastrzeżenia, 1 sprawozdanie zaopiniowano negatywnie:

- Samorządowe Województwo Łódzkie otrzymało opinię pozytywną,

- 17 sprawozdań powiatów składy zaopiniowały pozytywnie, 4 pozytywnie z uwagami,
- 2 miasta na prawach powiatu otrzymały opinię pozytywną, 1 opinię z uwagami,
- 128 gmin otrzymało opinię pozytywną, 42 opinie zawierały uwagi, w 3 przypadkach wydana została opinia z zastrzeżeniami, 1 sprawozdanie zaopiniowano negatywnie,
- sprawozdania wszystkich 7 związków międzygminnych składy orzekające zaopiniowały pozytywnie.

Negatywna opinia Składu Orzekającego dotyczyła sprawozdania Burmistrza Sulejowa z wykonania budżetu za 2016 rok - podstawą decyzji składu było to, iż w zakładzie budżetowym powiększa się ujemny stan środków obrotowych oraz narasta kwota zobowiązań wymagalnych;

W 2017 roku Prezes Izby, wypełniając dyspozycję art. 21 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, poinformował Wojewodę Łódzkiego i Ministra Finansów o negatywnej opinii wydanej przez Skład Orzekający Izby w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu za 2016 rok Miasta Gminy Sulejów.

Opinie o wnioskach komisji rewizyjnych organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego w sprawie absolutorium

Komisje rewizyjne przedłożyły do zaopiniowania składom orzekającym Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi 206 wniosków w sprawie udzielenia absolutorium.

Składy orzekające wydały 201 opinii pozytywnych, 2 opinie z uwagami, 2 opinie z zastrzeżeniami i jedną negatywną.

Opinia negatywna dotyczyła wniosku Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Bełchatowie o nieudzielenie absolutorium dla Prezydenta Miasta – podstawą decyzji składu o negatywnej opinii było to, że Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Bełchatowie formułując wniosek absolutoryjny uwzględniła przesłanki merytoryczne wykraczające poza okoliczności związane z wykonywaniem budżetu za 2016 rok co naruszało postanowienia art. 270 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych /Dz. U. z 2016 poz.1870 ze zm.

Opinie o projektach uchwał o wieloletnich prognozach finansowych

Składy orzekające Izby zaopiniowały w 2017 r. 209 projektów uchwał o wieloletnich prognozach finansowych, z tego 2 opinie dotyczyły projektu uchwały o wpf na 2017 rok i 207 opinii dotyczyło projektów uchwał o wpf na 2018 rok.

Opinię pozytywną otrzymało 146 projektów, 58 opinii zawierało uwagi, w 3 opiniach zawarto zastrzeżenia, dwie natomiast zaopiniowano negatywnie.

Negatywne opinie dotyczyły:

- projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Daszyna - Nr V/3/2017;
- projektu uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej Gminy Daszyna – Nr V/337/2017

Opinie o możliwości sfinansowania deficytu przedstawionego w projekcie uchwały budżetowej

W 2017 roku składy orzekające Izby na podstawie projektów uchwał budżetowych wydały 183 opinie w sprawie możliwości sfinansowania deficytu (z tego 7 opinii dotyczyło projektów budżetów jst na 2017 rok, 176 opinii dotyczyło projektów budżetów jst na 2018 rok).

Opinię pozytywną otrzymały 153 projekty uchwał, 28 opinii zawierało uwagi, w dwóch przypadkach składy orzekające wydały opinię pozytywną z zastrzeżeniami.

W 31 przypadkach składy orzekające odstąpiły od wydania opinii z powodu zaplanowania nadwyżki bądź równowagi budżetowej.

Opinie o możliwości sfinansowania deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego

W 2017 roku składy orzekające RIO w Łodzi wydały 156 opinii w sprawie możliwości sfinansowania deficytu w uchwale budżetowej, z tego:

- 150 opinii pozytywnych,
- 6 opinii z uwagami.

W 47 przypadkach odstąpiono od wydania opinii z powodu uchwalonej nadwyżki budżetowej lub równowagi budżetowej.

Opinie o prawidłowości planowanej kwoty długu

Składy orzekające Izby wydały w 2017 r. 195 opinii o prawidłowości planowanej kwoty długu przyjmując za podstawę dane wynikające z uchwał budżetowych oraz uchwał w sprawie wieloletniej prognozy finansowej. Ponadto w 7 przypadkach z uwagi na brak planowania zadłużenia na koniec 2017 roku odstąpiono od wydania opinii w tej sprawie.

Wydano:

- 3 opinie dotyczące miast na prawach powiatu,
- 21 opinii dotyczących powiatów,
- 1 opinię dla samorządu województwa,
- 168 opinie dotyczące gmin,
- 2 opinie dla związku międzygminnego.

Opinię pozytywną w zakresie planowanej kwoty długu otrzymało 158 budżetów jst, 31 opinii zawierało uwagi, 6 opinii zawierało zastrzeżenia.

Rozpatrywanie odwołań od uchwał (opinii) składów orzekających

Zgodnie z art. 20 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych od uchwał składów orzekających służy odwołanie do kolegium izby.

W 2017 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi nie wpłynęło żadne odwołanie od opinii składów orzekających.

Analiza sprawozdań statystycznych oraz informacji dot. wykonania budżetu jst za półrocze oraz za rok budżetowy, kontrola wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej

Zgodnie z art. 9a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych - izby kontrolują pod względem rachunkowym i formalnym kwartalnie sprawozdania z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej:

- kontrola rachunkowa i formalna sprawozdań z wykonania budżetów jst wykonywana była przez pracowników Wydziału Analiz, Informacji i Szkole; ponadto na potrzeby działalności opiniodawczej Izby pracownicy Wydziału wykonywali szczegółowe analizy złożonych za II i IV kwartał roku budżetowego sprawozdań w zakresie, jaki ustalony został w toku przyjętych procedur wewnętrznych;
- wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej.

Zgodnie z § 3 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 65 poz. 599 z późn. zm.) gmina składa wniosek do właściwej miejscowo regionalnej izby obrachunkowej w terminie do dnia 25 sierpnia roku budżetowego, wykazując roczne skutki zwolnienia z podatku od nieruchomości według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego rok budżetowy.

W 2017 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi przyjęła (oraz skontrolowała pod względem formalnym i rachunkowym) od 2 nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego wnioski o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej (wnioski złożone przez Miasto Łódź i Miasto Ozorków). Oba wnioski przekazane zostały do Ministerstwa Finansów zgodnie z § 3 ust. 3 w/w rozporządzenia.

Gromadzenie i ewidencja danych dotyczących nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego – w zakresie działalności nadzorczej, opiniodawczej Izby

W ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest elektroniczna ewidencja danych w zakresie:

- wyników działalności nadzorczej Kolegium RIO w Łodzi,
- wyników działalności opiniodawczej składów orzekających,
- prowadzony jest także rejestr posiedzeń składów orzekających.

Zadania z zakresu statystyki publicznej

Zadania z zakresu statystyki publicznej wykonywane były przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń.

Sprawozdawczość budżetowa i finansowa

W 2017 roku zgodnie z przepisem § 12 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej jednostki samorządu terytorialnego przekazywały¹ do regionalnych izb obrachunkowych, sprawozdania:

- Rb-27S - sprawozdanie z wykonania planu dochodów budżetowych jst,
- Rb-PDP - sprawozdanie z wykonania dochodów podatkowych gminy/miasta na prawach powiatu,
- Rb-28S - sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jst,
- Rb-28NWS - sprawozdanie z wykonania planu wydatków jst, które nie wygasły z upływem roku budżetowego,
- Rb-NDS - sprawozdanie o nadwyżce / deficycie jst,
- Rb-30S - sprawozdanie z wykonania planów finansowych samorządowych zakładów budżetowych,
- Rb-34S - sprawozdanie z wykonania dochodów i wydatków na rachunku, o którym mowa w art. 223 ust. 1 ustawy o finansach publicznych,
- Rb-ST - sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jst

Dane z w/w sprawozdań Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń przekazywał do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej, w terminach określonych w rozporządzeniu.

Począwszy od stycznia 2014 r. na Izbę zostały nałożone dodatkowe obowiązki związane z przyjmowaniem i przekazywaniem do MF sprawozdań miesięcznych Rb-27s oraz Rb-28s za styczeń, listopad i grudzień.

W ramach wykonywania w 2017 r. zadań związanych z przekazaniem przez jst sprawozdań budżetowych Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie **5 645 sprawozdań** (w tym 1 116 korekt).

Ponadto jednostki samorządu terytorialnego przekazywały do wiadomości regionalnych izb obrachunkowych w formie dokumentu elektronicznego sprawozdania:

- Rb-27ZZ - sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami;
- Rb-50 - sprawozdanie o dotacjach/wydatkach związanych w wykonywaniu zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jst ustawami.

Do zadań Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń należy także przyjmowanie bilansów z wykonania budżetu, sprawozdań finansowych łącznych i skonsolidowanych bilansów jst

¹ za poszczególne okresy sprawozdawcze sprawozdania były przekazywane – zgodnie z rozporządzeniem - wyłącznie w formie dokumentu elektronicznego.

przekazywanych przez organy jst na podstawie § 26 ust. 4 i 5 rozporządzenia Ministra Finansów z 5 lipca 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tj. Dz. U. 2013, poz. 289).

Zgodnie z obowiązującymi przepisami do Izby przekazywane były następujące rodzaje sprawozdań finansowych, sporządzanych przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego:

- bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego – do 30 kwietnia,
- sprawozdanie finansowe jednostki samorządu terytorialnego obejmujące:
 - ✓ łączny bilans, obejmujący dane wynikające z bilansów samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączny rachunek zysków i strat, obejmujący dane wynikające z rachunków zysków i strat samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
 - ✓ łączne zestawienie zmian w funduszu, obejmujące dane wynikające z zestawień zmian w funduszu samorządowych jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych,
- skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego (w formie pisemnej i w formie dokumentu elektronicznego).

Pracownicy Wydziału dokonywali analizy sprawozdań finansowych za rok ubiegły oraz ewentualnych korekt przekazanych za lata wcześniejsze. Analiza bilansu z wykonania budżetu jst służyła m.in. wyliczaniu stanu wolnych środków oraz nadwyżki budżetowej, jaką jednostka może zaangażować w danym roku budżetowym.

W ramach wykonywania w 2017 r. zadań związanych z przekazaniem przez organy jst bilansów z wykonania budżetu i sprawozdań finansowych za rok 2016 i poprzednie, łącznie z korektami, Wydział przyjął po kontroli formalno-rachunkowej oraz analizie opisanej powyżej:

- **238** bilanse z wykonania budżetu jst (w tym 32 korekt)
- **253** sprawozdań finansowych łącznych jednostek budżetowych i zakładów budżetowych (w tym 46 korekt), przy czym jedno sprawozdanie finansowe potraktowano jako komplet formularzy tj. łączny bilans, łączny rachunek zysków i strat oraz łączne zestawienie zmian w funduszu);
- w 2017 r. wpłynęło **213** skonsolidowanych bilansów, sporządzonych i przekazanych przez jst w formie elektronicznej w programie Besti@, w tym 7 stanowiły korekty.

Pracownicy Wydziału, zgodnie z przepisami rozporządzenia (§ 26 ust. 7), przekazali Ministerstwu Finansów w formie dokumentu elektronicznego skonsolidowane bilanse nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego sporządzone na dzień 31.12.2016 r.

Sprawozdania jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych

Na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tj. Dz. U. z 2014 r., poz. 1773) były przyjmowane:

- Rb-Z - kwartalne sprawozdania o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji - za IV kwartał 2016 r., oraz za I, II i III kwartał 2017 r.,
- Rb-N - kwartalne sprawozdania o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych – za IV kwartał 2016 r., oraz za I, II i III kwartał 2017 r.,
- Rb-UZ - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych za 2016 rok,
- Rb-UN - roczne sprawozdania uzupełniające o stanie należności z tytułu papierów wartościowych według wartości księgowej za 2016 rok.

Na powyższe sprawozdania składały się:

- 1) sprawozdania **łączne** w zakresie budżetów jst obejmujące zobowiązania i należności samorządów oraz ich jednostek organizacyjnych – przekazywane systemem BeSTi@;
- 2) sprawozdania **zbiorcze** w zakresie operacji finansowych samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (samorządowych samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, samorządowych instytucji kultury, samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw) - przekazywane przez jednostki samorządu terytorialnego będące dla nich organem założycielskim lub nadzorującym (poza systemem Besti@).

W 2017 roku pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń skontrolowali:

- 1) 2 190 sprawozdań **łącznych** (w tym 345 korekt) w zakresie budżetów jst, na które składały się:
 - 903 sprawozdania Rb-Z, z czego 8,5 % było korektami sprawozdań,
 - 1 079 sprawozdań Rb-N, z czego 23,4 % było korektami sprawozdań,
 - 208 sprawozdania Rb-UZ, z czego 7,2 % było korektami sprawozdań,
- 2) 3 837 sprawozdań **zbiorczych** (w tym 412 korekt) w zakresie samorządowych jednostek posiadających osobowość prawną (sprawozdania przesłane poza systemem BeSTi@), na które składały się:
 - 1 840 formularze sprawozdań Rb-Z, z czego 8,5 % było korektami sprawozdań,
 - 1 918 formularzy sprawozdań Rb-N, z czego 12,2 % było korektami sprawozdań,
 - 77 formularze sprawozdań Rb-UZ, z czego 28,6 % było korektami sprawozdań,
 - 2 formularze sprawozdań Rb-UN.

Pracownicy na podstawie przyjętych sprawozdań sporządzali:

- 1) zgodnie z § 8 ust. 3 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań łącznych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 7 rozporządzenia;
- 2) zgodnie z § 8 ust. 5 rozporządzenia - **sprawozdania zbiorcze na podstawie sprawozdań zbiorczych** otrzymanych od jednostek samorządu terytorialnego posiadających jednostki

organizacyjne z osobowością prawną (m. in. instytucje kultury i zoz-y) i przekazywali do Głównego Urzędu Statystycznego w terminach określonych w załączniku nr 8 rozporządzenia.

Ponadto, zgodnie z § 10 ust. 8 rozporządzenia, w przypadku otrzymania korekt sprawozdań pracownicy Wydziału sporządzali korekty sprawozdań zbiorczych w terminie do 5 dnia następnego miesiąca po miesiącu, w którym wpłynęły korekty od jst - zarówno w zakresie budżetów jst, jak i w zakresie jednostek posiadających osobowość prawną - i przekazywali je do Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Inne zadania.

Sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych

Zgodnie z art. 34 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej z dnia 30 kwietnia 2004r. oraz przepisami Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych jednostki samorządu terytorialnego przekazują Ministrowi Finansów za pośrednictwem regionalnych izb obrachunkowych (w formie elektronicznej, na formularzu udostępnionym przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej - na stronie internetowej www.uokik.gov.pl) roczne sprawozdania o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych.

W 2017 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przyjęto od nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego i przekazano do Ministerstwa Finansów (w formie elektronicznej) 195 rocznych sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych za 2016 rok.

Rozpatrywanie skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa – w zakresie spraw finansowych

Zgodnie z art. 229 pkt. 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego – regionalne izby obrachunkowe są organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących zadań lub działalności rady gminy, rady powiatu i sejmiku województwa - w zakresie spraw finansowych. Organem właściwym do rozpatrywania skarg na organy stanowiące jst w pozostałym zakresie, jak również w sprawach dotyczących zadań zleconych z zakresu administracji rządowej jest wojewoda. Organami właściwymi do rozpatrywania skarg dotyczących organów wykonawczych jst jest odpowiednio: rada gminy, rada powiatu i sejmik województwa.

W 2017 roku przedmiotem zainteresowania Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi było 28 skarg, z czego 2 złożone zostały przez podmioty anonimowe.

Mając na uwadze treść § 8.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków² – skargi złożone przez podmioty anonimowe pozostawione zostały bez rozpoznania.

Z pozostałych 26 skarg: 7 dotyczyły organów wykonawczych jst, 19 – organów stanowiących.

Mając na uwadze przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczące właściwości organów w zakresie rozpatrywania skarg – skargi dotyczące organów wykonawczych jst (3) przekazane zostały do właściwych w ich sprawach organów.

Z 3 skarg dotyczących organów wykonawczych jst:

- 1 dotyczyła wójta gminy,
- 2 dotyczyły prezydentów miast.

Skargi złożone zostały przez osoby fizyczne (2) i sołtysa (1).

Kolegium rozpatrzyło 4 sprawy w przedmiocie naruszenia interesów skarżących oraz nienależytego wykonania zadań przez organ wykonawczy w związku:

- uchybieniami w przedkładanych organowi stanowiącemu projektach uchwał (3 dot. spraw z zakresu funduszu sołeckiego),
- nieprawidłowościami przy rozliczeniach gminy ze wspólnotami mieszkaniowymi (1 sprawa).

W 2017 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi rozpatrzyła 19 skarg dotyczących organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego:

- 5 złożonych przez radnych,
- 9 złożonych przez osoby fizyczne,
- 1 złożone przez stowarzyszenia,
- 4 złożone przez organ wykonawczy.

Spośród powyższych skarg 3 przekazano wg właściwości do organu nadzoru ogólnego tj. Wojewodzie Łódzkiemu.

W kierowanych do Izby skargach podnoszona była m.in. problematyka:

- naruszenia wymogów formalnych związanych ze zwołaniem sesji, w tym art. 20 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym oraz statutu gminy oraz
- nieprawidłowości związanych z podejmowanymi przez organy stanowiące jst uchwałami, w tym uchwałami w sprawie podatków i opłat lokalnych, w sprawie opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi (w tym przypadku wątpliwości skarżących dotyczyły ustalenia stawki tej opłaty w nieprawidłowej wysokości), uchwałami dotyczącymi określenia zasad i wysokości dotacji, w sprawie zmian budżetu oraz wieloletniej prognozy finansowej.

² § 8.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 roku w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków: „skargi i wnioski niezawierające imienia i nazwiska (nazwy) oraz adresu wnoszącego pozostawia się bez rozpoznania”.

W niektórych przypadkach dla rozpatrzenia sprawy koniecznym było występowanie do właściwych jednostek samorządu terytorialnego o przekazanie dodatkowych materiałów lub podjęcie przez Izbę czynności kontrolnych (w szczególności dotyczyło to przypadków skarg w zakresie stawki opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi).

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi rozpatrywała kierowane do niej skargi w terminach wynikających z Kodeksu postępowania administracyjnego. W przypadkach, gdy było to niemożliwe - Izba informowała zainteresowany podmiot o nowym terminie załatwienia sprawy. W wyniku rozpatrzenia spraw zawartych w 16 skargach na organy stanowiące jst Kolegium Izby:

- w 10 przypadkach stwierdziło, że uchwała podjęta została bez naruszenia prawa,
- w 4 przypadkach umorzyło wszczęte postępowanie,
- w 1 przypadkach podjęło decyzję o zaskarżeniu uchwały do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego,
- w 1 przypadku stwierdziło nieważność podjętej przez organ stanowiący uchwały.

Organizacja i zapewnienie funkcjonowania RIO w Łodzi

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi działała w roku 2017 w oparciu o:

- ramowy plan pracy Izby przyjęty uchwałą Kolegium Nr 35/169/2016 z dnia 16 grudnia 2016 roku oraz
- plan dochodów i wydatków budżetowych ustalony pierwotnie ustawą budżetową - plan ten w trakcie roku budżetowego był uaktualniany (szczegółowa informacja nt. wykonania budżetu znajduje się w sprawozdaniu z wykonania budżetu Izby za rok 2017).

W 2017 roku Kolegium RIO w Łodzi, w oparciu o przepis art. 18 ustawy o rio rozpatrzyło sprawozdania dot. działalności Izby, w tym sprawozdanie z wykonania budżetu Izby za rok 2016. Kolegium podjęło także uchwałę w sprawie wniosków do projektu budżetu Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi w roku 2018.

Zadania w zakresie organizacji i zapewnienia funkcjonowania RIO w Łodzi zrealizowane zostały zgodnie z przyjętym ramowym planem pracy oraz w terminach wynikających z przepisów prawa.

Istotnym, narastającym od wielu lat problemem związanym z funkcjonowaniem Izby jest niedostateczny poziom środków finansowych koniecznych do zapewnienia niezbędnej obsady etatowej. Sytuacja ta skutkuje odpływem doświadczonych pracowników i jednocześnie znacząco utrudnia pozyskanie z rynku pracy osób o doświadczeniu i kwalifikacjach niezbędnych dla realizacji zadań Izby. Występujące obecnie niedobory etatowe (w tym wśród członków Kolegium) mogą w dłuższym okresie czasu przelożyć się na spadek parametrów decydujących o potencjale wykonywania przez Izbę zadań nadzorczych, opiniodawczych i kontrolnych.

Dodatkowo z uwagi na szczególną strukturę organizacyjną regionalnych izb obrachunkowych oraz strukturę wiekową pracowników Izby łódzkiej przy obecnie stosowanych zasadach kalkulowania limitu wydatków na wynagrodzenia (§ 4010), w kolejnym roku budżetowym prawdopodobnie nie będzie możliwe wypracowanie w ramach oszczędności środków na wypłaty odpraw emerytalnych i nagród jubileuszowych.

Sprawozdanie z działalności informacyjno-szkoleniowej Izby, w tym działalności Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń

Ustawa z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych określająca zadania regionalnych izb obrachunkowych – zobowiązała izby do prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą. Działalność ta prowadzona jest m.in. poprzez:

- informowanie objętych właściwością Izby jednostek samorządu terytorialnego o zmianach przepisów prawnych,
- udzielanie informacji/wyjaśnień na zapytania kierowane przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych,
- udostępnianie informacji dotyczących spraw publicznych na podstawie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej,
- zamieszczenie na stronie internetowej informacji o posiedzeniach Kolegium Izby;
- zamieszczanie na stronie internetowej uchwał podejmowanych przez Kolegium Izby oraz uchwał podejmowanych przez składy orzekające Izby,
- przygotowywanie materiałów na potrzeby opracowywanego w ramach Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego,
- szkolenia dla jednostek samorządu terytorialnego.

Odpowiedzi na kierowane do Izby zapytania

W 2017 roku Izba udzieliła 32 (pisemne) odpowiedzi na zapytania kierowane przez nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego, w tym na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

Koordinowaniem działań poszczególnych komórek organizacyjnych Izby uczestniczących w procesie opracowania stanowiska Izby zajmował się Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń. W przypadku wniosków o udzielenie wyjaśnienia w zakresie stosowania przepisów o finansach publicznych składanych w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, dokonywano wstępnej/formalnej oceny złożonego wniosku (w razie potrzeby w uzgodnieniu z Kolegium Izby), w uzasadnionych przypadkach wzywano zaś do uzupełnienia braków.

Odpowiedzi udzielane na podstawie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych (wyjaśnienia w zakresie przepisów o finansach publicznych) zamieszczane są na stronie internetowej Izby.

Tematyka kierowanych do Izby zapytań dotyczyła:

Tematyka pisma, zapytania	Ilość udzielonych odpowiedzi
Podatki i opłaty lokalne	2
Kompetencje organów jst i komisji stałych organów stanowiących jst	4
Klasyfikacja budżetowa	2
Sprawozdawczość budżetowa	4
Pracownicy samorządowi (wynagrodzenia wójta, dodatkowe wynagrodzenie roczne itd.)	1
Zasady i formy finansowania zadań jst	13
Inne	6
Łącznie	32

Problemy, z jakimi do Izby zwracały się nadzorowane jednostki samorządu terytorialnego dotyczyły m.in.:

- ujmowania w budżecie gminy środków z budżetu powiatu i PFRON,
- sposobu postępowania przy przekształceniu gimnazjów w związku z reformą systemu oświaty,
- porozumień zawieranych na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- stosowania klasyfikacji budżetowej,
- sporządzania sprawozdawczości budżetowej oraz sprawozdawczości z operacji finansowych,
- uprawnień kierownika jednostki obsługującej do podpisywania sprawozdań za kierowników jednostek obsługiwanych,
- udzielania i rozliczania udzielonej dotacji, w tym dla przedszkoli niepublicznych, a także na wykonanie robót budowlanych oraz na prace konserwatorskie lub restauratorskie,
- finansowania przez gminę z własnych środków zadania polegającego na włączeniu drogi gminnej w drogę krajową,
- finansowania dowozu uczniów,
- dofinansowania z budżetu gminy zakupów na potrzeby Szpitala Samorządowego sp. z o.o.,
- pomocy finansowej od gmin dla powiatu,
- procedury uchwalania uchwały budżetowej oraz Wieloletniej Prognozy Finansowej,
- kosztów związanych ze zwolnieniem nauczyciela - działacza związkowego z obowiązku świadczenia pracy,
- możliwości podpisania przez Sekretarza oraz wniesienia pod obrady Rady Miejskiej projektów uchwał, a także umocowania Sekretarza Miasta do wydawania zarządzeń dotyczących zmian budżetu oraz zmian planów finansowych,
- wydatków w ramach rezerwy na zarządzanie kryzysowe na zakup agregatu prądotwórczego,
- wydatków z funduszu sołeckiego.

Podobnie jak w latach poprzednich, została utrzymana praktyka zarówno bezpośrednich spotkań jak i konsultacji telefonicznych członków Kolegium oraz pracowników Izby

z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek, mająca na celu udzielanie wyjaśnień oraz instruktażu w zakresie prowadzonej przez Izbę działalności nadzorczej i opiniodawczej. Członkowie Kolegium poruszali przede wszystkim problematykę dotyczącą kwestii związanych z uchwalaniem budżetu, sporządzaniem uchwały budżetowej, planowaniem wydatków na poszczególne zadania, w tym m.in. związane z przeciwdziałaniem alkoholizmowi i narkomanii.

W ramach działalności informacyjnej prowadzonej przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń udzielano głównie informacji w zakresie sprawozdawczości budżetowej, wieloletniej prognozy finansowej, rachunkowości, a także Systemu zarządzania budżetami jst – Besti@ oraz sprawozdawczości jednostek organizacyjnych SJO BeSTi@.

Informacja publiczna

Prawo do informacji publicznej zagwarantowane zostało w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 61 Konstytucji RP prawo to obejmuje m.in. informacje o działalności organów władzy publicznej oraz osób pełniących funkcje publiczne, jak również uzyskiwanie informacji o działalności organów samorządu gospodarczego i zawodowego, a także innych osób oraz jednostek organizacyjnych w zakresie, w jakim wykonują one zadania władzy publicznej i gospodarują mieniem komunalnym lub majątkiem Skarbu Państwa.

Skonkretyzowanie przez ustawodawcę prawa dostępu do informacji publicznej nastąpiło poprzez przepisy ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej.

Zgodnie z przepisami ustawy informację publiczną stanowi każda informacja o sprawach publicznych, prawo dostępu do informacji przysługuje każdemu, od osoby wykonującej prawo do informacji nie wolno żądać wykazania interesu prawnego lub faktycznego. Obowiązane do udostępnienia informacji są władze publiczne oraz inne podmioty wykonujące zadania publiczne.

Udostępnianie informacji publicznej następuje m.in. w drodze:

- ogłaszania informacji w Biuletynie Informacji Publicznej,
- udostępniania informacji na wniosek zainteresowanych podmiotów.

Informacja publiczna udzielana przez Izbę na wniosek zainteresowanych podmiotów

W 2017 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi w trybie wnioskowym udzieliła odpowiedzi na 36 wniosków, z czego:

- 22 wniosków złożonych zostało przez osoby fizyczne,
- 14 wniosków złożyły inne podmioty, w tym: dziennikarze, stowarzyszenia, związki zawodowe, radni i banki.

Udzielana przez Izbę w 2017 roku informacja publiczna dotyczyła:

Rodzaj działalności Izby, której dotyczyła informacja	Liczba udzielonych informacji ^{*)}	Udostępnione informacje
Działalność nadzorcza	6	Informacja dotycząca rozstrzygnięć nadzorczych podejmowanych przez Kolegium Izby, w tym dane statystyczne; materiały dotyczące skargi złożonej na uchwałę jst podlegającą nadzorowi Izby
Działalność opiniodawcza	2	Opinie wydawane przez składy orzekające Izby, dane statystyczne dotyczące działalności opiniodawczej; informacje dot. odwołań od opinii składów orzekających
Działalność kontrolna	16	Odpowiedzi organów jst na wystąpienia pokontrolne RIO, informacje o przeprowadzonych kontrolach w jst oraz jednostkach podległych wraz z wynikami kontroli i wystąpieniami pokontrolnymi RIO w tym dot. naruszenia dyscypliny finansów publicznych, udostępnienie załączników do protokołów kontroli, udostępnienie protokołu kontroli i załączników do protokołu kontroli jst oraz jednostek podległych, wysokość wydatków na utrzymanie nieruchomości przez jst i kontrola tych środków,
Sprawozdawczość	7	Informacje dotyczące dochodów powiatów i miast na prawach powiatu, dane do analizy finansowej jst na poziomie powiatów, sprawozdania z wykonania budżetu jst, informacje dotyczące funduszu sołeckiego
Sprawy pozostałe	8	<u>Dotyczące działalności Izby</u> , w tym m.in.: wynagrodzeń pracowników, wysokości przewidzianych w budżecie Izby środków na zakupy rzeczowe, plan zamówień publicznych Izby, dane dot. sprzętu komputerowego RIO, dokumenty z postępowania przetargowego. <u>Inne, w tym m.in.:</u> wyjaśnienia i stanowiska zajmowane przez Izbę w toku prowadzonej działalności.

^{*)} ilość wykazanych informacji w zakresie dostępu do informacji publicznej jest większa od ilości wniosków skierowanych do izby, z uwagi na to, że 3 wnioski dotyczyły udzielenia informacji z różnych obszarów

Dane w zakresie informacji publicznej były przygotowywane i opracowywane przez właściwe komórki merytoryczne Izby, to jest Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej oraz Biuro Izby. Odpowiedzi udzielane były w terminach wynikających z ustawy o dostępie do informacji publicznej, w formie wskazanej przez wnioskodawcę, ewentualnie wskazywano miejsce, gdzie informacja została opublikowana. W 2017 roku najczęściej wskazywaną przez wnioskodawców formą udzielania informacji była forma elektroniczna.

Strona internetowa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi oraz Biuletyn Informacji Publicznej

Działalność informacyjna Izby, w tym realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest również poprzez stronę internetową Izby (www.lodz.rio.gov.pl) oraz Biuletyn Informacji Publicznej (www.bip.lodz.rio.gov.pl).

Na stronach tych zamieszczane są m.in.:

- opinie składów orzekających Izby,
- rozstrzygnięcia nadzorcze Kolegium Izby,
- sprawozdania z działalności Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
- informacje dotyczące wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego, w tym o zobowiązaniach,
- raporty o stanie gospodarki finansowej jst,
- wyjaśnienia udzielane w trybie art. 13 pkt 11 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych,
- pisma i stanowiska Ministerstwa Finansów i UOKIK,
- informacje o organizowanych szkoleniach,
- informacje o planowanych posiedzeniach Kolegium Izby,
- komunikaty i informacje ważne dla prawidłowości działania jednostek samorządu terytorialnego,
- informacje dotyczące organizacji i funkcjonowania Izby.

Poczta elektroniczna

Działalność informacyjna Izby realizowana poprzez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń prowadzona jest także za pośrednictwem poczty internetowej. Pewną i szybką komunikację w tym zakresie umożliwia uruchomiony już w roku 2004 dla wszystkich jednostek samorządu terytorialnego w Polsce serwer poczty elektronicznej.

W 2017 roku drogą elektroniczną przekazywana była m.in. korespondencja dotycząca sprawozdawczości budżetowej i finansowej, sprawozdawczości kierowanej do MF, do GUS, informacje o organizowanych przez Izbę szkoleniach, itp.

Przygotowywanie i opracowywanie materiałów dla Sejmu i Senatu RP dotyczących sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego

W 2017 roku, w związku z przygotowaniem materiałów do *Sprawozdania z działalności regionalnych izb obrachunkowych i wykonania budżetu przez jednostki samorządu terytorialnego w 2016 roku* przedkładanego corocznie przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych Sejmowi i Senatowi, w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń opracowano materiały dotyczące:

- działalności nadzorczej, opiniodawczej, informacyjnej i szkoleniowej RIO w Łodzi w 2016 roku;
- kontroli sprawozdań budżetowych jst, sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych oraz sprawozdań z wysokości średnich wynagrodzeń nauczycieli na poszczególnych stopniach awansu zawodowego w szkołach prowadzonych w jst zbadanych w 2016 r.;
- projektów budżetów i budżetów przez jednostki samorządu terytorialnego na 2016 rok, informacje dotyczące uchwał podjętych w 2016 roku o wydatkach, które nie wygasają z upływem roku budżetowego, a zostaną zrealizowane w roku następnym;
- działalności związków międzygminnych, wyników postępowania nadzorczego dotyczącego zbadanych uchwał związków międzygminnych w 2016 roku;
- skarg do Wojewódzkiego/Naczelnego Sądu Administracyjnego w 2016 roku;
- skarg na działalność organów stanowiących i wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego;
- realizacji ustawy o dostępie do informacji publicznej w 2016 roku;
- wykonania budżetu przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, zatrudnienia, wynagrodzenia, wykształcenia, kwalifikacji i szkolenia pracowników Izby w 2016 roku (przy współpracy z Biurem Izby i Działem Księgowości);
- opracowań i analiz problemowych o charakterze lokalnym, realizowanych w 2016 roku na zlecenie organów państwa oraz innych instytucji.

Dodatkowo Wydział przekazał informacje dotyczące:

- działalności RIO w Łodzi w zakresie obsługi rzeczników dyscypliny finansów publicznych i regionalnej komisji orzekającej w 2016 r. (informacja opracowana przez pracownika zajmującego się obsługą administracyjno-techniczną komisji orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych),
- stwierdzonych w 2016 r. nieprawidłowościach w zakresie danych dotyczących naliczania subwencji (informacja przygotowana przez Wydział Kontroli).

Przy sporządzaniu informacji korzystano z dokumentów źródłowych oraz prowadzonej w Wydziale elektronicznej ewidencji uchwał Kolegium (e-Nadzór) i opinii składów orzekających. Część danych przygotowano we współpracy z pracownikami Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej, Biura Izby, Działu Księgowości, obsługą administracyjno-techniczną komisji

orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Dane zostały przekazane w formie elektronicznej – do poszczególnych regionalnych izb obrachunkowych – autorów odpowiednich części *Sprawozdania...*

Wydział Analiz, Informacji i Szkoleń po raz kolejny był współautorem ww. Sprawozdania w części dotyczącej wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego objętych nadzorem wszystkich regionalnych izb obrachunkowych:

- *Wykonanie budżetów przez gminy w 2016 roku* - materiał zawierał informacje dotyczące m. in. wydatków i zobowiązań gmin.
- *Sytuacja finansowa jst w świetle relacji z art. 242 i 243 uofp* – materiał zawierał informacje dotyczące poziomu finansowania wydatków bieżących dochodami bieżącymi przez jst w kontekście przepisów art. 242 oraz 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, prognozy na lata 2017-2019 oraz informację o zobowiązaniach samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej i wynikających z nich zagrożeniach dla sytuacji finansowej jst.

Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi była także autorem podrozdziału w I części Sprawozdania „*Rozwój infrastruktury informatycznej*”, w którym zostały przedstawione m.in. najważniejsze projekty informatyczne prowadzone przez Izby w 2016 r.:

- zintegrowany system zarządzania finansami jst BeSTi@,
 - sprawozdawczość jednostek organizacyjnych SJO Besti@,
 - poczta elektroniczna dla jst i rio
- a także zaprezentowane efekty spotkań Zespołu ds. Rozwoju Technologii Informatycznych, powołanego na początku 2005r. decyzją KR RIO.

Przygotowanie i opracowanie analiz, informacji własnych oraz na potrzeby innych podmiotów, w tym KRRIO

W 2017 roku w ramach Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń przygotowywano także informacje, analizy i zestawienia dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych, innych regionalnych izb obrachunkowych, Ministerstwa Finansów, NIK, Wojewody, Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GUS, Policji i Prokuratury. W miarę potrzeb informacje przygotowywane były we współpracy i w uzgodnieniu z członkami Kolegium lub innymi komórkami organizacyjnymi Izby.

W 2017 roku przygotowano analizy, informacje i zestawienia dotyczące:

- zobowiązań finansowych zaciągniętych przez JST, które wykazują ekonomiczne podobieństwo do kredytu/pożyczki, zaciągniętych zobowiązań przez JST w instytucjach parbankowych wg stanu na dzień 31.12.2016 r., 30.06.2017;
- dochodów i wydatków realizowanych w 2016 roku przez jednostki samorządu terytorialnego województwa łódzkiego w ramach programów profilaktyki i rozwiązywania problemów

- alkoholowych oraz programów przeciwdziałania narkomanii na podstawie sprawozdań budżetowych za 4 kwartał 2016 roku
- informacji w sprawie skargi na Radę Gminy przekazanej do Izby do wiadomości;
 - rocznej informacji o zrealizowanych lub podjętych zadaniach z zakresu zdrowia publicznego za rok 2016r;
 - jednostek samorządu terytorialnego z terenu województwa łódzkiego, w których realizowane są programy naprawcze;
 - wykorzystania przez jst wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z 27 sierpnia 2009 r.;
 - wykazywania przez jednostki samorządu terytorialnego województwa łódzkiego w 2016 roku w bilansach z wykonania budżetu odpisów aktualizujących należności finansowe;
 - nadzoru wyszczególnionych uchwał dotyczących opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
 - programu naprawczego Gm. Pątnów;
 - negatywnej opinii wydanej przez Skład Orzekający Izby w sprawie sprawozdania z wykonania budżetu za rok 2016;
 - sytuacji finansowej Gminy Rusiec w związku z budową elektrowni wiatrowych;
 - danych do wyliczenia mierników BZ;
 - sprawozdań z wykonania budżetu Gm. Bolesławiec;

Dla Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych:

opracowano/przygotowano informacje dotyczące:

- zbiorczych danych z art. 30a ustawy – Karta Nauczyciela sporządzonych na podstawie sprawozdań przekazanych od jst województwa łódzkiego za 2016r.,
- wydawania negatywnych opinii w sprawie projektów budżetów i wpf na 2018,
- aktualizacji wykazu jst realizujących programy naprawcze,

przekazano uwagi do:

- projektu z dnia 16 marca 2017 r. rozporządzenia Prezesa RM w sprawie wymagań technicznych dla dokumentów elektronicznych zawierających akty normatywne i inne akty prawne, dzienników urzędowych wydawanych w postaci elektronicznej oraz środków komunikacji elektronicznej i informatycznych nośników danych
- projektu z dnia 11 kwietnia 2017 r. zmiany ustawy o finansach publicznych;
- projektu z 19 maja 2017 r. rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej;
- projektu z 6 lipca 2017 r. ustawy o zmianie ustawy o podatkach i opłatach lokalnych;
- projektu z 10 listopada 2017 r. rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej;
- projektu z 28 listopada 2017 r. rozporządzenia w sprawie sprawozdania podatkowego.

Działalność szkoleniowa

Obowiązek prowadzenia działalności szkoleniowej nakłada na izby przepis art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. Zgodnie z powołanym przepisem działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolą.

W 2017 roku Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi zorganizowała we własnym zakresie 7 szkoleń/spotkań/warsztatów dla przedstawicieli nadzorowanych jednostek.

Ponadto we współpracy z Narodowym Instytutem Samorządu Terytorialnego przeprowadzono łącznie siedem szkoleń. Pięć z nich było poświęcone problematyce naruszenia dyscypliny finansów publicznych (przedmiotowemu i podmiotowemu zakresowi ustawy ze szczególnym uwzględnieniem odpowiedzialności kierownika jednostki za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, zasadom odpowiedzialności osób obwinionych oraz formułowaniu zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych). Przeprowadzono także po jednym szkoleniu poświęconemu budżetowi jednostki samorządu terytorialnego (procedurze uchwalania budżetu, zasadom planowania i wykonywania budżetu) oraz absolutorium z tytułu wykonania budżetu z uwzględnieniem roli Izby w procedurze absolutoryjnej. W powyższych szkoleniach uczestniczyło około 170 osób.

Dodatkowo przedstawiciele Izby wraz z przedstawicielami Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego współprowadzili kompleksowe szkolenie dla 40 osób z Gminy Inowłódz (radnych, sołtysów, pracowników gminy i jednostek podległych) poświęcone trybowi uchwalania budżetu, funduszowi sołectkiemu, kompetencjom Rady i Wójta w sprawie form sprzedaży nieruchomości gminnych i procedurze absolutoryjnej.

W trakcie 7 zorganizowanych samodzielnie przez Izbę szkoleń/spotkań/warsztatów przeszkolonych zostało 442 przedstawicieli nadzorowanych jednostek samorządu terytorialnego: przedstawicieli organów wykonawczych jednostek samorządu terytorialnego, skarbników, pracowników zajmujących się dochodzeniem i egzekucją podatków i opłat na rzecz gminy, czy też zamówieniami publicznymi. Szkolenia prowadzone były w formie wykładów połączonych z prezentacją materiałów, dyskusji, konsultacji oraz warsztatów. W szkoleniach brali także udział pracownicy Izby.

W trakcie szkolenia na temat Skutecznego wygasania zobowiązań podatkowych i publicznoprawnych – omówiono m. in kwestie dotyczące:

- terminów zapłaty podatków, opłat i należności publicznoprawnych, zarachowania wpłaty, rozliczenia wpłaty dokonanej po terminie płatności;
- ściągania podatków przez firmy windykacyjne,
- zapłaty zaległego podatku w organie egzekucyjnym; udziału wójta, burmistrza w postępowaniu egzekucyjnym, kosztów egzekucyjnych;
- postanowienia o dokonaniu potrącenia, zgody podatnika na potrącenie, potrącenia na wniosek dłużnika, odmowy dokonania potrącenia;
- nadpłaty podatku, w tym wniosku o zwrot nadpłaty, terminu zwrotu nadpłaty, odsetek od nadpłaty;

- przeniesienia własności rzeczy lub praw majątkowych, czyli oddania przez podatnika gminie swojego majątku za długi;
- składania wniosków o umorzenie zaległości podatkowych;
- przedawnienia należnego podatku.

W trakcie 2 szkoleń odnoszących się do Problemów praktycznych dotyczących stosowania Prawa zamówień publicznych w związku z implementacją dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014 – omówiono m.in.:

- podstawowe zasady wyboru wykonawców zamówień publicznych wynikających z nowych dyrektyw tj. dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/24/UE z 26 lutego 2014 r. w sprawie zamówień publicznych oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/25/UE z 26 lutego 2014 r. w sprawie udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki transportu i usług pocztowych;
- reguły dotyczące zamówień mieszanych (zakaz łączenia zamówień);
- uzasadnianie niedokonania podziału zamówienia na części;
- planowanie zamówień publicznych (nowy art. 13a);
- opis przedmiotu zamówienia i kryteria oceny ofert;
- zasady weryfikacji podmiotowej wykonawców;
- zmiany w trybie zamówienia z wolnej ręki.
- wprowadzenie bardziej elastycznych rozwiązań w zakresie modyfikacji umów o zamówienia publiczne - nowe przesłanki umożliwiające dokonanie modyfikacji postanowień umownych;
- uproszczenie procedur przy udzielaniu tzw. zamówień społecznych;
- rozszerzenie możliwości wnoszenia odwołań w postępowaniach poniżej tzw. progów UE.

Mając na uwadze zmianę przepisów regulujących zabezpieczenie podatków i należności publicznoprawnych – w trakcie szkolenia na temat: Zabezpieczenie podatków i należności publicznoprawnych, czyli wszystko o hipotecę i zastawie skarbowym – omówiono m. in.:

- prawidłowość zabezpieczenia należności, wpływ zabezpieczenia należności na ich przedawnienie, księgowanie zabezpieczonego podatku, koszty dokonywania zabezpieczeń;
- najnowsze zmiany przepisów obowiązujące przy wpisie i wykreśleniu hipoteki oraz najnowsze orzecznictwo;
- nowe obowiązki organów podatkowych przed dokonaniem wpisu zastawu skarbowego, zastaw skarbowy w świetle prowadzonej egzekucji, zasady wykreślenia zastawu skarbowego, Centralny Rejestr Zastawów;
- inne sposoby zabezpieczania należności podatkowych i publicznoprawnych;

W ramach szkolenia dotyczącego Funduszu Sołeckiego w 2017 roku – aspekty praktyczne i orzecznictwo omówiono m. in.:

- charakter przedsięwzięć realizowanych w ramach funduszu sołeckiego – uwarunkowania prawne i ograniczenia;
- termin podjęcia uchwały o wyodrębnieniu środków stanowiących fundusz sołecki i skutek tej uchwały w świetle orzecznictwa sądowego;

- uchwalenie wniosku przez sołectwo wraz z prezentacją przykładowych wniosków, najczęstsze nieprawidłowości;
- skutki informacji od organu wykonawczego dla sołectwa;
- forma i konsekwencje odrzucenia wniosku;
- podtrzymanie wniosku sołectwa, obowiązki rady gminy po podtrzymaniu wniosku i nadzór nad uchwałami w tym zakresie;
- zasady zwiększania środków ponad kwotę określoną we wniosku sołectwa;
- realizacja zadań wspólnych w sołectwach;
- łączenie środków sołeckich z innymi środkami publicznymi.

Na szkoleniu dotyczącym Postępowania podatkowego i windykacyjnego z podatnikiem zmarłym omówiono następujące zagadnienia:

- dochodzenie podatku od następcy prawnego i spadkobiercy podatnika;
- postępowanie podatkowe w sytuacji, gdy podatnik nie żyje;
- hipoteka wobec nie żyjącego podatnika;
- niezbędność przeprowadzenia postępowania spadkowego, koszty postępowania spadkowego ponoszone przez gminę;
- prawidłowe postępowanie mające na celu możliwość naliczenia podatku czy opłaty;
- prawidłowy sposób przeniesienia zaległości na spadkobierców;
- wpisanie spadkobiercy hipoteki (zastaw skarbowy) za długi zmarłego;
- zwrot nadpłaty pozostawionej przez zmarłego;
- problemy wierzyciela, który nieprawidłowo wyegzekwował zaległości zmarłego podatnika;
- wygasanie zobowiązania podatkowego wskutek nabycia spadku przez gminę stwierdzonego przez prawomocne postanowienie o stwierdzeniu nabycia spadku.

W trakcie warsztatów dotyczących Rozliczania wybranych dotacji najczęściej udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego omówiono m. in.:

- zasady rozliczania dotacji udzielanych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w tym m. in.: kwalifikowanie kosztów, udział własny w całkowitym koszcie zadania, przenoszenie pomiędzy pozycjami kosztorysu, skutki wcześniejszego rozwiązania umowy i rozliczenie dotacji, błędy w rozliczeniach i ich skutki, skutki prawne zaniechania rozliczenia, sens dokonania powtórnego rozliczenia, aneksowanie umów w sytuacji niewykonania wkładu własnego;
- rozliczanie dotacji udzielanych na zadania w zakresie ochrony zabytków, w tym m.in.: obligatoryjne elementy uchwały generalnej i jej prawidłowe wykonanie, umowa z beneficjentem dotacji, jej elementy oraz zasady zawierania, dokumenty wymagane przy rozliczeniu dotacji; postępowanie w sytuacji wystąpienia nieprawidłowości w umowie wpływających na rozliczenie zadania i dotacji;
- rozliczanie dotacji na żłobki i kluby dziecięce – elementy uchwały generalnej organu stanowiącego, wydatki kwalifikowane do rozliczenia i ich prawidłowe ponoszenie i dokumentowanie, zwroty i dochodzenie kwot należnych do budżetu j.s.t.;

- rozliczanie dotacji na zadania z zakresu ochrony środowiska, w tym m. in.: upoważnienia wynikające z uchwały organu stanowiącego, elementy jakie powinna zawierać umowa z beneficjentem, sposób dochodzenia zwrotu dotacji - decyzja administracyjna, czy droga sądowa, skutki nieprawidłowego rozliczenia;
- dotacje udzielane dla podmiotów leczniczych - charakter dotacji i jej przeznaczenie, udzielenie i przekazanie, specyfika umowy, zastosowanie współczynnika prawnego dopuszczalności przekazania dotacji, terminy i zasady rozliczenia dotacji i zwrotu dotacji od podmiotów leczniczych; działania w sytuacji zmiany formy prawnej lub likwidacji podmiotu, które mogą mieć wpływ na rozliczanie dotacji, skutki prawne zaniechania rozliczenia dotacji po stronie organu administracji publicznej;
- rozliczanie dotacji podmiotowych dla instytucji kultury, w tym m. in.: specyfika dotacji podmiotowej dla instytucji kultury, rodzaje wydatków ponoszonych z dotacji, dokumentowanie wydatków, prawidłowe rozliczanie dotacji, zasady dochodzenia zwrotu do budżetu j.s.t.

L.P	Tematyka szkolenia	Liczba przedstawicieli jst uczestniczących w szkoleniu
1	Skuteczne wygasanie zobowiązań podatkowych i publicznoprawnych w świetle znowelizowanej Ordynacji podatkowej	99
2	Problemy praktyczne dotyczące stosowania Prawa zamówień publicznych w związku z implementacją dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014	49
3	Problemy praktyczne dotyczące stosowania Prawa zamówień publicznych w związku z implementacją dyrektyw 2014/24/UE i 2014/25/UE z dnia 26 lutego 2014	49
4	Zabezpieczenie podatków i należności publicznoprawnych, czyli wszystko o hipotece i zastawie skarbowym	55
5	Fundusz Sołecki w 2017 roku – aspekty praktyczne i orzecznictwo	33
6	Postępowanie podatkowe i windykacyjne z podatnikiem zmarłym	61
7	Rozliczanie wybranych dotacji najczęściej udzielanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego – warsztaty praktyczne	96
Ogółem		442

Działalność szkoleniowa prowadzona była także w ramach indywidualnych konsultacji pracowników Izby, w tym członków Kolegium, pracowników Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń, inspektorów WKGF z przedstawicielami nadzorowanych przez Izbę jednostek samorządu terytorialnego.

Sprawozdanie z działalności kontrolnej Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej w roku 2017

Dane dotyczące składu osobowego Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 roku w Wydziale Kontroli RIO w Łodzi zatrudnionych było 30 inspektorów kontroli (na koniec 2016 roku stan zatrudnienia wynosił 33 osoby) – z wyłączeniem Naczelników Wydziału.

W ciągu całego 2017 roku w Wydziale zatrudniono 3 pracowników. Natomiast z Wydziału odeszło 6 osób. Jeden z pracowników przebywa na długotrwałym urlopie.

W ramach Wydziału zorganizowano – podobnie jak w latach poprzednich – spotkania szkoleniowe, na których omawiane były sprawy związane z bieżącą pracą komórki, jak również kwestie merytoryczne. Podczas szkoleń inspektorzy kontroli zapoznani zostali z najnowszymi zmianami w obowiązującym stanie prawnym, otrzymywali także materiały niezbędne przy przeprowadzaniu kontroli. Dominowała tematyka szkoleń związana z opracowywaniem wieloletnich prognoz finansowych JST, aktualnych przepisów dotyczących rachunkowości i sprawozdawczości w JST, zamówień publicznych, dotowania jednostek oświatowych i pozostałych zagadnień dotyczących gospodarki finansowej JST.

Pracownicy Wydziału wzięli również udział w szkoleniach zewnętrznych – „Funkcjonowanie systemu zamówień publicznych” (Białystok – 2 osoby), „Efektywne zamówienia publiczne – wzmacnianie potencjału administracji” (Warszawa – 2 osoby).

Dwóch pracowników Wydziału pełni jednocześnie funkcje Zastępcy Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych przy RIO w Łodzi.

Realizacja zadań kontrolnych

Dane ogólne

W 2017 roku Wydział Kontroli podjął łącznie 64 kontrole gospodarki finansowej i zamówień publicznych. Tematyka kontroli obejmowała szeroki zakres zagadnień związanych z prowadzeniem gospodarki finansowej i udzielaniem zamówień publicznych przez podmioty objęte kontrolą. Analizie poddano procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem, w szczególności: pobieranie i gromadzenie dochodów, wydatkowanie środków publicznych, zaciąganie zobowiązań, dług publiczny, rzetelność planowania

i prognozowania wartości finansowych, zarządzanie środkami publicznymi oraz kwestie związane z gospodarowaniem majątkiem. Przedmiotem analizy inspektorów kontroli RIO w Łodzi były także kwestie dotyczące sposobu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej (kontroli zarządczej). Problematyka kompleksowej kontroli gospodarki finansowej uwzględniała ramową tematykę kontroli przyjętą przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych uchwałą nr 2/2011 z dnia 17 marca 2011 roku w sprawie ramowej tematyki kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego. Ponadto, w organizacji pracy Wydziału Kontroli, realizującego zadania kontrolne Izby, uwzględniono zasady wynikające z przyjętych przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych” (uchwała Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych Nr 6/2006 z dnia 28 września 2006 roku w sprawie przyjęcia „Standardów kontroli regionalnych izb obrachunkowych”).

Szczegółowe dane dotyczące zadań kontrolnych

Ilościowe zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2017 roku – według rodzajów – przedstawiono w poniżej zamieszczonej tabeli.

Tabela: Zestawienie kontroli przeprowadzonych w 2016 roku

Typ jednostki kontrolowanej	Liczba kontroli	Liczba kontroli według rodzajów			
		kompleksowa	proble-mowa	doraźna	sprawdza-jąca
Ogółem jednostki kontrolowane, w tym:	64	41	0	21	2
jednostki samorządu terytorialnego	51	41	0	8	2
inne podmioty objęte kontrolą, w tym: jednostki organizacyjne JST i pozostałe	13	0	0	13	0

W 2017 roku Wydział Kontroli wykonywał zadania kontrolne wynikające z **planu kontroli kompleksowych**, w którym zamieszczono 41 jednostek samorządu terytorialnego.

Wykaz kontroli kompleksowych przedstawia załącznik do sprawozdania.

Kompleksowe kontrole gospodarki finansowej podjęte zostały we wszystkich jednostkach objętych planem kontroli, jednak w części przypadków czynności kontrolne trwały także w 2018 roku (w marcu 2018 roku prowadzono jeszcze czynności kontrolne w Województwie Samorządowym, Mieście Sieradzu, Powiecie Opoczyńskim i Gminie Nowa Brzeźnica).

Zagadnienia objęte tematyką kontroli kompleksowych dotyczyły w szczególności:

- ustalenia wewnętrznych regulacji z zakresu gospodarki finansowej i kontroli wewnętrznej,
- funkcjonowania systemu kontroli zarządczej,
- prowadzenia ewidencji księgowej,
- sporządzania sprawozdań finansowych,
- długu publicznego,

- realizacji dochodów z majątku,
- udzielania dotacji z budżetu,
- wydatków na wynagrodzenia,
- stosowania procedur udzielania zamówień publicznych,
- wydatków majątkowych,
- ewidencji majątku,
- inwentaryzacji majątku,
- wykonywania zadań z zakresu pomocy społecznej,
- rozliczeń między jednostką samorządową a jednostkami organizacyjnymi.

W ramach kontroli o charakterze kompleksowym, RIO w Łodzi badała także przestrzeganie przez jednostki samorządu terytorialnego przepisów ustawy z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela, w zakresie ustalenia wydatków na wynagrodzenia nauczycieli i wypłaty jednorazowych dodatków uzupełniających.

Istotnym elementem przeprowadzonych kontroli była tematyka długu publicznego, w tym przestrzegania przez jednostki samorządu terytorialnego wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych. W kontekście wskazanego przepisu ważne znaczenie miała weryfikacja rzetelności danych finansowych przyjmowanych przez jednostkę samorządową przy prognozowaniu zachowania tego wskaźnika. Kontrola zagadnień związanych z długiem publicznym obejmowała w szczególności ustalenie:

- 1) poziomu, dynamiki i struktury zadłużenia jednostek samorządu terytorialnego;
- 2) przestrzegania regulacji prawnych obowiązujących w zakresie zaciągania i spłaty zobowiązań;
- 3) rzetelności danych prezentowanych przez jednostki samorządu terytorialnego w zakresie zadłużenia;
- 4) terminowości regulowania zobowiązań;
- 5) występowania zobowiązań jednostek samorządu terytorialnego nie należących do długu publicznego;
- 6) przestrzegania wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- 7) rzetelności prognozowania podstawowych parametrów finansowych w zakresie związanym z wykazaniem wskaźnika spłaty zobowiązań określonego w art. 243 ustawy o finansach publicznych;
- 8) przestrzegania regulacji wynikającej z art. 242 ustawy o finansach publicznych (równoważenie budżetu w części bieżącej oraz zakaz finansowania wydatków bieżących z dochodów majątkowych na etapie planowania i wykonania budżetu);
- 9) ustalania i zachowania standardów kontroli zarządczej w zakresie procesów zaciągania i spłaty zadłużenia.

Na podstawie decyzji Prezesa RIO w Łodzi, przeprowadzono także 21 kontroli o charakterze doraźnym i 2 kontrole o charakterze sprawdzającym. Kontrole doraźne przeprowadzone zostały, w szczególności, w związku z otrzymanymi sygnalizacjami (m.in. Posłów na Sejm RP), a także wnioskami skierowanymi przez organy ścigania (Prokuratura, Policja oraz Centralne Biuro Antykorupcyjne).

Tabela: Zestawienie kontroli doraźnych i problemowych przeprowadzonych w 2017 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej	Zakres kontroli	Uwagi
1.	Miasto Zduńska Wola	Nadzór właścicielski nad spółkami prawa handlowego	Wniosek Prokuratury
2.	Gmina Łowicz	Wykorzystanie dotacji celowych przekazanych na organizację wyborów, wydatki na rzecz nauczycieli	
3.	Miasto Łowicz	Wykorzystanie dotacji celowych przekazanych na organizację wyborów	
4.	Gmina Czerniewice	Zamówienia publiczne, realizacja inwestycji, udzielanie dotacji z budżetu	Wniosek Policji
5.	Gmina Dobryczyce	Kontrola sprawdzająca	Sygnalizacja CBA
6.	Miasto i Gmina Wieluń	Kontrola sprawdzająca	
7.	Powiat Rawski	Regulowanie zobowiązań, wykonywanie planu finansowego wydatków	Wniosek Posła na Sejm RP
8.	Miasto i Gmina Wolbórz	Wykorzystanie dotacji celowych przekazanych na organizację wyborów	
9.	Gmina Dalików	Wydatki inwestycyjne i remontowe na drogach gminnych	Wniosek Posła na Sejm RP
10.	Miasto i Gmina Sulejów	Likwidacja zakładu budżetowego	
11.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomsku	Wykorzystanie dotacji celowych z budżetu Wojewody	Wniosek Wojewody
12.	Zarząd Lokali Miejskich	Wykonywanie dochodów z czynszu najmu	Sygnalizacja CBA
13.	Zespół Szkół Centrum Edukacji Zawodowej i Ustawicznej w Rawie Maz.	Regulowanie zobowiązań, wykonywanie planu finansowego wydatków	Wniosek Posła na Sejm RP
14.	Zespół Szkół Ogólnokształcących w Rawie Maz.	Regulowanie zobowiązań, wykonywanie planu finansowego wydatków	Wniosek Posła na Sejm RP
15.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Rawie Maz.	Regulowanie zobowiązań, wykonywanie planu finansowego wydatków	Wniosek Posła na Sejm RP
16.	Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych w Białej Rawskiej	Regulowanie zobowiązań, wykonywanie planu finansowego wydatków	Wniosek Posła na Sejm RP
17.	Zespół Placówek Specjalnych w Rawie Maz.	Regulowanie zobowiązań, wykonywanie planu finansowego wydatków	Wniosek Posła na Sejm RP
18.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Maz.	Regulowanie zobowiązań, wykonywanie planu finansowego wydatków	Wniosek Posła na Sejm RP
19.	Kutnowski Szpital Samorządowy w Kutnie	Zadłużenie, zamówienia publiczne, sprawozdawczość w zakresie długu	Wniosek Prokuratury
20.	Wojewódzki Szpital Samorządowy w Zgierzu	Zadłużenie, zamówienia publiczne, sprawozdawczość w zakresie długu	Wniosek Prokuratury
21.	SP ZOZ w Wieluniu	Zadłużenie, sprawozdawczość w zakresie długu	
22.	Szpital Wojewódzki w Sieradzu	Zadłużenie, sprawozdawczość w zakresie długu	
23.	Gminny Zakład Komunalny w Dąbrówce Wielkiej	Administrowanie zasobem mieszkaniowym	Decyzja Kolegium RIO w Łodzi

W ramach kontroli badano także zagadnienia objęte tematyką kontroli o charakterze koordynowanym. W 2017 roku – na podstawie decyzji Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych – prowadzone były dwie takie kontrole.

- 1) Wykorzystanie dotacji celowych na referendum, wybory prezydenckie i parlamentarne w 2015 roku (Miasto Łowicz, Gmina Łowicz, Miasto i Gmina Wolbórz).
- 2) Zadłużenie samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, dla których organem założycielskim są jednostki samorządu terytorialnego (SP ZOZ w Wieluniu, WSS w Zgierzu, Szpital Wojewódzki w Sieradzu)

W wyniku przeprowadzonych kontroli, do czasu sporządzenia sprawozdania, złożono 1 zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa, na podstawie wyników kontroli gospodarki finansowej przeprowadzonej w Zarządzie Lokali Miejskich w Łodzi.

Na podstawie ustaleń kontrolnych z kontroli przeprowadzonych w SPZOZ-ach przekazano także sygnalizację do Prezesa Urzędu Zamówień Publicznych.

Wszystkie wpływające do Izby wnioski oraz sygnalizacje były rejestrowane i w miarę możliwości badane – w zakresie ustawowych kompetencji – w ramach podejmowanych przez Izbę kontroli, w szczególności o charakterze kompleksowym. Sygnalizacje dotyczące nieprawidłowości uwzględniono, m.in., w ramach kontroli przeprowadzonych w: Mieście Kutnie (sygnalizacja CBA), Mieście Sieradzu (sygnalizacja osób fizycznych), Mieście i Gminie Szadek (sygnalizacja osoby fizycznej), Gminie Kleszczów (sygnalizacja CBA), Gminie Daszyna (sygnalizacja osoby fizycznej), Powiat Łaski (sygnalizacja przedsiębiorcy, sygnalizacja CBA), Gmina Wola Krzysztoporska (sygnalizacja przedsiębiorcy), Gmina Łęczycza (sygnalizacja osoby fizycznej).

Realizując ustawowe obowiązki, w oparciu o wyniki kontroli, Prezes RIO w Łodzi przekazywał kontrolowanym jednostkom wystąpienia pokontrolne, wskazując w nich: stwierdzone nieprawidłowości, ich źródła, przyczyny, rozmiary oraz osoby odpowiedzialne, a także zamieszczając wnioski pokontrolne mające na celu usunięcie ujawnionych naruszeń oraz zapobieżenie ich powstawaniu w przyszłości.

Zgodnie z przepisami ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym właściwym organom kontrolowanych jednostek przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do Kolegium RIO. Podstawą zastrzeżenia może być zarzut naruszenia prawa, przez błędną jego wykładnię lub niewłaściwe zastosowanie. W zakresie kontroli przeprowadzonych w ramach planu kontroli 2017 roku z powyższego prawa skorzystały, według stanu na dzień przygotowania sprawozdania: Zarząd Lokali Miejskich (3 wnioski – w zakresie 1 wniosku uwzględnione, w pozostałym zakresie oddalone), Gmina Łęki Szlacheckie (1 wniosek – zastrzeżenie uwzględnione), Miasto Zduńska Wola (2 wnioski – zastrzeżenia oddalone).

W 2017 roku Izba skierowała do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych 39 zawiadomień o ujawnionych okolicznościach wskazujących na możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych dotyczących przeprowadzonych kontroli.

Rodzaje stwierdzonych nieprawidłowości

Stwierdzone – w wyniku przeprowadzonych kontroli – nieprawidłowości Wydział Kontroli rejestrował według następujących kategorii tematycznych:

- sprawy organizacyjne,
- księgowość i sprawozdawczość finansowa,
- planowanie i wykonanie budżetu,
- dochody i przychody,
- dług publiczny,
- wydatki i rozchody,
- gospodarowanie mieniem komunalnym,
- zamówienia publiczne,
- rozliczenia finansowe jednostek samorządu terytorialnego z jednostkami organizacyjnymi.

Najwięcej nieprawidłowości w poszczególnych kategoriach dotyczyło następujących przypadków:

Sprawy ogólne i organizacyjne:

- brak lub niewłaściwe opracowanie dokumentacji opisującej przyjęte zasady rachunkowości;
- brak spójności między ustalonymi unormowaniami wewnętrznymi;
- nieprawidłowości w zakresie systemu upoważnień do dokonywania czynności w zakresie gospodarki finansowej;
- brak lub niekompletne opracowanie procedur kontroli wewnętrznej.

Księgowość i sprawozdawczość finansowa:

- niesporządzanie sprawozdań jednostkowych przez jednostki organizacyjne;
- wykazywanie w sprawozdaniach danych niezgodnych z ewidencją księgową;
- nierzetelne prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- niebieżące prowadzenie ksiąg rachunkowych;
- ewidencjonowanie operacji gospodarczych bez zachowania systematyki lub chronologii zapisów;
- nieprawidłowa ewidencja środków europejskich;
- nieprowadzenie wszystkich wymaganych kont księgowych;
- nieujmowanie w ewidencji wszystkich zobowiązań jednostki.

Dochody i przychody:

- nieterminowe podejmowanie lub zaniechanie czynności zmierzających do zastosowania środków egzekucyjnych;
- dopuszczenie do przedawnienia należności jednostek samorządu terytorialnego;
- nieprzestrzeganie przepisów Ordynacji podatkowej przy udzielaniu ulg i zwolnień podatkowych;
- nieprzestrzeganie przepisów prawa lokalnego w zakresie udzielania ulg w zapłacie należności cywilnoprawnych;
- nieweryfikowanie lub nierzetelne weryfikowanie deklaracji podatkowych;

- wykazywanie w sprawozdaniach budżetowych nieprawidłowych kwot skutków udzielonych ulg, zwolnień i obniżek stawek podatkowych;

Wydatki i rozchody:

- nieprawidłowości przy udzielaniu dotacji podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych;
- przekroczenie upoważnienia do dokonywania wydatków;
- nieterminowe regulowanie zobowiązań;
- przekroczenie zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań;
- nierozliczanie lub nieprawidłowe rozliczanie dotacji udzielonych podmiotom niezaliczonym do sektora finansów publicznych.

Wykonywanie budżetu. Wieloletnia prognoza finansowa. Dług publiczny

- nieprawidłowe ujmowanie w budżecie i wieloletniej prognozie finansowej danych dotyczących przypadających do spłaty rozchodów;
- nierealistyczne prognozowanie w wieloletniej prognozie finansowej dochodów ze sprzedaży majątku;
- nienależyte monitorowanie procesów związanych z wykonywaniem budżetu;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych z naruszeniem limitów wynikających z uchwały budżetowej oraz bez uzyskania opinii RIO w Łodzi o możliwości spłaty zobowiązania;
- zaciąganie zobowiązań dłużnych ponad potrzeby pożyczkowe budżetu.

Gospodarowanie mieniem komunalnym:

- nieprzestrzeganie przepisów przy sprzedaży nieruchomości;
- nieprzestrzeganie przepisów przy innym niż sprzedaż dysponowaniu mieniem komunalnym (najem, dzierżawa itp.);
- brak aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego;
- nieprzeprowadzenie lub nierzetelne przeprowadzenie i rozliczenie inwentaryzacji finansowych składników mienia i rozrachunków lub nieudokumentowanie jej wyników;
- nieprawidłowe ustalanie wartości nabytych lub wytworzonych środków trwałych.

Zamówienia publiczne:

- nieprawidłowe sporządzenie specyfikacji istotnych warunków zamówienia;
- nieprawidłowe sporządzenie ogłoszenia o zamówieniu;
- nieprawidłowe opisanie przedmiotu zamówienia;
- zaniechanie odrzucenia nieprawidłowej oferty;
- nieokreślenie lub niewłaściwe określenie wartości zamówienia;
- nieterminowy zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy;
- dokonanie zmiany umowy w sprawie zamówienia publicznego z naruszeniem przesłanek dopuszczających taką zmianę.

Załącznik
do sprawozdania z działalności
Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej
w 2017 roku

Wykaz kontroli kompleksowych przeprowadzonych przez WKGF w 2017 roku

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
1.	Województwo Łódzkie
2.	Miasto Kutno
3.	Miasto Sieradz
4.	Miasto i Gmina Złoczew
5.	Miasto i Gmina Błaszki
6.	Miasto i Gmina Koluszki
7.	Miasto i Gmina Szadek
8.	Gmina Regnów
9.	Gmina Lutomiersk
10.	Gmina Maków
11.	Gmina Pęczniew
12.	Gmina Piątek
13.	Gmina Ksawerów
14.	Gmina Gorzkowice
15.	Gmina Łęki Szlacheckie
16.	Gmina Łęczyca
17.	Gmina Bedlno
18.	Gmina Wola Krzysztoporska
19.	Gmina Galewice
20.	Gmina Łyszkowice
21.	Gmina Budziszewice
22.	Gmina Nowosolna

Lp.	Nazwa jednostki kontrolowanej
23.	Gmina Zadzim
24.	Gmina Sławno
25.	Gmina Kleszczów
26.	Gmina Daszyna
27.	Gmina Dmosin
28.	Gmina Gidle
29.	Gmina Witonia
30.	Gmina Kutno
31.	Gmina Nowa Brzeźnica
32.	Powiat Tomaszowski
33.	Powiat Brzeziński
34.	Powiat Pajęczański
35.	Powiat Łęczycki
36.	Powiat Wieluński
37.	Powiat Łaski
38.	Powiat Kutnowski
39.	Powiat Radomszczański
40.	Powiat Wieruszowski
41.	Powiat Opoczyński